

Slovenski VESTNIK

LETNIK XL.

CELOVEC, PETEK, 18. OKTOBER 1985

ŠTEV. 42 (2247)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celeletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

Položaj Slovencev v zamejstvu izčrpno obravnavan v skupščini SR Slovenije

V torek so se vsi zbori republiške skupščine SR Slovenije sestali na skupni seji, ki je bila v celoti posvečena vprašanju Slovencev v zamejstvu. V večurni razpravi je skupščina obravnavala obsežno „Poročilo o položaju slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu“, ki ga je pripravil izvršni svet. Na podlagi poročila in razprave je skupščina sprejela „Ugotovitve, stališča in sklepe“, ki bodo služili kot smernice pri nadaljnjem obravnavanju vprašanja zamejskih Slovencev tako v Sloveniji kot Jugoslaviji (o zaključnem dokumentu obširno poročamo na 2. strani — op. ured.).

V razpravi v slovenskem parlamentu so aktivno sodelovali tudi predstavniki slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji, Italiji in na Madžarskem, s čimer je Slovenija vidno demonstrirala, da narodnostnih manjšin ne obravnava kot objekt, o katerem drugi odločajo, temveč kot samesojen subjekt svojih pravic in teženj — torej očitna razlika s prakso na Koroškem in v Avstriji, kjer odločitve o manjšinah navadno sprejemajo mimo prizadetih.

Položaj koroških Slovencev se slabša

Tako v poročilu kot v razpravi je bilo nedvoumno opozarjeno, da položaj Slovencev v zamejstvu tudi 40 let po zmagi nad fašizmom, 30 let po podpisu avstrijske državne pogodbe in 10 let po podpisu osimskih sporazumov še nikakor ni zadovoljiv. V primeru Avstrije je bilo zelo jasno ugotovljeno, da v nasprotju s trditvami posameznih politikov, češ, da je člen 7 v celoti izveden, „republika Avstrija 30 let po podpisu državne pogodbe ni dosledno in v celoti izpolnila določil 7. člena državne pogodbe, ki se nanaša na jezikovne,

kulturne in druge pravice slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti“. In prav tako odločno je bilo poudarjeno, da „se v zadnjem času položaj koroških Slovencev celo poslabšuje, krepijo se pritiski nemškonalističnih sil za odpravo že obstoječih pravic, zlasti na področju dvojezičnega šolstva“.

Pri tem so v slovenskem parlamentu z zadovoljstvom ugotavljali „sorazmerno ugoden razvoj“ odnosov s sosednjimi državami, vendar tudi naglašali, da kljub temu še nadalje ostaja odprta vrsta vprašanj povezanih s pravicami, varstvom in izboljšanjem položaja slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu.

Prav v to smer je šel tudi disku-

sijski prispevek obeh predstavnikov koroških Slovencev — predsednika ZSO Feliksa Wieserja in predsednika NSKS Matevža Grilca. Argumentirano sta pojasnila, da se položaj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem v zadnjem obdobju ne samo ni izboljšal, temveč se je nasprotno še poslabšal. V tej zvezi sta posebej prikazala najnovejše napade nemških nacionalistov na dvojezično šolstvo ter opozorila tudi na škodljive posledice tristrankarskega pakta, kjer so rešitve na osnovi najmanjšega skupnega imenovalca vedno na škodo slovenski narodnostni skupnosti.

F. Wieser:

Naše mesto je na strani tistih, ki se borijo za demokraticizacijo družbenih odnosov in proti vsem oblikam zatiranja

Proti tej nevarnosti je predsednik ZSO postavil akcijsko enotnost obeh organizacij v vprašanih člena 7 ter naslonitev na demokratične sile v avstrijski družbi, ker „se Slovenci v Avstriji vedno bolj zavedamo, da je naše mesto na strani tistih, ki se borijo za demokratizacijo družbenih odnosov in proti vsem oblikam zatiranja“. Posebno vlogo v našem boju za obstoj seveda igrajo naše lastne dejavnosti in zlasti akcije samopomoči, s katerimi skušamo nadoknaditi vsaj del tistega, za kar mo sicer prikrajšani, je dejal predsednik Wieser. Ob koncu pa je poudaril, da želimo koroški Slovenci, ki smo del avstrijske družbe, hkrati ostati tudi del slovenskega naroda. „V tej luči vidimo in se zavzemamo za dobrososedske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo, za odprto mejo in za skupni kulturni prostor, kajti to so pridobitve, ki so za nas življenjskega pomena, saj z odprto mejo in vsestranskim sodelovanjem vnovič pridobivamo življenjsko funkcijo v prostoru, kjer živimo že nad tisoč let.“

V večurni razpravi v slovenskem parlamentu je prišla do izraza živa zavzetost vsega slovenskega naroda za svoje dele, ki živijo v sosednjih državah. Ta zavzetost je bila izpričana v zagotovilu, da bosta slovenski narod in njegova država tudi v prihodnje nudila vso podporo Slovencev v zamejstvu. Obenem pa so poudarili, da vprašanje zamejskih Slovencev ni le zadeva Slovenije same, temveč gre za ustavno opredeljeno skrb cele Jugoslavije in vseh njenih narodov in narodnosti.

„Drabosnjakov dom“ na Kostanjah novo kulturno središče na jezikovni meji

Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ je preteklo nedeljo v Zgornji vasi nad Kostanjami izročilo svojem namenu „Drabosnjakov dom“, v katerem so poleg društvenih prostorov uredili tudi muzej o literarnem delu Andreja Šusterja - Drabosnjaka.

Številne goste otvoritvene svečanosti je pozdravil predsednik Janez Lesjak, ki je ob tej priložnosti orisal pot od prvih načrtov do uresničitve zastavljenega cilja; slavnostni govor je imel dr. Pavle Zabltnik, pevke in pevci iz Škofič ter domači prosvetasi pa so oblikovali kulturni spored. (O otvoritvi obširneje poročamo na 5. strani.)

ŠOLSKA OBLAST NAPOVEDUJE:

„Kontinuirano izboljševanje“ dvojezičnega šolstva na Koroškem

„Odstopanje od dvojezične vzgoje nikakor ni predvideno, temveč si šolska oblast nasprotno prizadeva in bo izvedla kontinuirano izboljševanje na področju dvojezičnega šolstva.“

Tako je rečeno v pismu, s katerim je deželni šolski svet za Koroško odgovoril na resolucijo 2. avstrijske ženske poletne univerze (kakor številne organizacije in skupine, tako so tudi udeležence omenjene prireditve izrazile svojo zaskrbljenost zaradi nevarnosti, da bi na Koroškem prišlo do uresničitve nemškonalističnih zahtev po uvedbi šolskega apartheida — op. ured.).

Pismo deželnega šolskega sveta je podpisal dvorni svetnik dr. V. Inzko, vodja manjšinskega šolskega oddelka. Podobno pa se je ob nedavnem obisku predstavnikov de-

želnih šolskih oblasti pri republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije izjavil tudi poslednji deželni predstojnik šolskega sveta K. Kircher, ki je v pogovoru z ljubljanskim Delom poudaril: „Izjavljamo se za skupno šolo, to smo delali do sedaj in bomo tudi v prihodnosti.“

Predsednik Kircher je poudaril veliki pomen dvojezične vzgoje, glede sedanje razprave o dvojezičnem šolstvu pa je dejal, da delo v okviru strokovnih komisij in deželnega zbora še ni zaključeno. „Dokončne rezultate pričakujemo ob koncu tega koledarskega leta,“ je napovedal Kircher. „Ko bodo predložena zadnja poročila, se bomo lahko ukvarjali s konkretno zastavljenimi vprašanji in željami. Zelo se bomo trudili, da bomo v okviru naše sorodnosti in stičnih točk v deželi Koroški nadaljevali skupno pot.“

V razpravi v slovenskem parlamentu so sodelovali tudi predstavniki zamejskih Slovencev, med njimi predsednik ZSO Feliks Wieser in predsednik NSKS Matevž Grilc.

Kabelska TV bogatejša za satelitski spored zato pa slovenske oddaje izrinjene na stranski tir

PREBERITE

na strani

- 2 Dvoličnost koroške politike ob primeru škocijanske šole
- 3 Navdušenje nad Turinijevim uspešnico „Lov na podgane“
- 4 Cankarjev dom gre v 6. leto delovanja
- 5 Ob jubileju Josipa Vidmarja
- 6 „Železne medijske zavese“ ORF-a
- 8 Kritične prireditve ob 10. oktobru

Očitno kot zakasnelo desetooktobrsko darilo je bil prejšnji teden v ponudbo kabelske televizije na Koroškem vključen spored satelitske televizije 3-SAT (ki ga skupno oblikujejo televizijske hiše Avstrije, Švice in ZR Nemčije). Dogodek je bil tako pomemben, da je sam zvezni kancler Sinowatz pritiskal na gumb in s tem Koroški in Korošcem odprl vrata v svet satelitske TV. Z vključitvijo satelitskega TV-sporeda je bila že doslej zelo pestra ponudba televizijskih sporedov v nemškem jeziku (menda jih je kar sedem po številu) obogatena za nadaljnji spored v nemščini. In ta pridobitev je tako važna, da se je moral edini slovenski spored, ki ga je bilo doslej možno sprejemati po kabelskem omrežju, umakniti na „stranski tir“. Spored ljubljanske TV, ki ga je kabelska televizija doslej posredovala na kanalu 3 in so ga lahko sprejemali vsi, ki so priključeni na omrežje kabelske TV, so zdaj izrinili in predstavili na kanal 19, ki pa ga je možno sprejemati le s posebnimi in dragimi napravami.

Ko so svojočasno začeli graditi omrežje kabelske TV, so interesente privabljali posebej tudi z opozorilom, da bo s tem omogočen nemoten sprejem sporeda ljubljanske TV. Sedaj pa so ta spored, edini v jeziku enega od obeh narodov v deželi, mirne duše predstavili na stranski tir oziroma ga v večini primerov praktično sploh izrinili iz ponudbe. S tem so bili številni naročniki kabelske TV prikrajšani za prej obljubljen del sporeda in so se razumljivo zanimali, kdo odgovarja za ta ukrep. In glej: pri družbi, ki je pristojna za kabelsko TV, so dobili odgovor,

da je do omenjene spremembe prišlo na zahtevo avstrijske radiotelevizije (ORF)!

Če ta trditev drži, potem odgovorne pri ORF pozivamo, da pojasni in utemelji ravnanje, ki pomeni nadaljnjo diskriminacijo Slovencev in njihovega jezika. Takšno ravnanje nas prizadene in razburja še toliko bolj, ker pri tem niti ne gre za prvi primer, ko pri ORF ne najdemo razumevanja za naše potrebe in težnje po enakopravnosti na področju radia in televizije.

Pojasnilo v tej zadevi bi bilo potrebno tudi zaradi tega, da ne bi nastal vtis, da gre pri tem za „maščevanje“ mariborskemu radiu. Le-ta se je namreč hudo zameril ORF-ovskim mogočnikom, ker je v svoj spored vključil dnevne oddaje v nemščini, namenjene predvsem milijonom turistov, pretežno Avstrijcev in Nemcev, ki preko severovzhodne Slovenije potujejo na letovanje v Jugoslavijo (v zvezi s tem „sporom“ opozarjamo na informativni članek, ki smo ga ponatisnili iz Teleksa in ga objavljamo na 6. strani — op. ured.).

Postavljanje radijskih in televizijskih zaves med državami in narodi je v današnjem svetu res že skrajni anabronizem. In je še več: je pravzaprav tudi kršenje načel, ki so bila zapisana v zaključne dokumente helsinške konference, kjer je posebej govora o svobodnem in neoviranem pretakanju informacij. Sopodpisnica helsinške listine je tudi Avstrija; njeno sklicevanje na svobodo tiska in njeno podpiranje svobodnega pretakanja informacij gotovo ne more in ne sme biti omejeno na oddajanje radijskih in televizijskih valov le v eno smer.

Poklonimo se spominu junakov ki so padli v borbi proti fašizmu

Za bližnji Dan mrtvih bodo zastopniki Zveze koroških partizanov in drugih organizacij spet polagali vence na grobišča padlih borcev proti fašizmu širom Koroške.

Hvaležnost, ki jo dolgujemo tem junakom, nas obvezuje, da njihove grobove — še posebej za to priložnost — dostojno uredimo!

OSREDNJA
SPOMINSKA SVEČANOST

bo letos v sredo 30. oktobra ob 15. uri na pokopališču v Sentjakobu v Rožu.

Poklonimo se spominu padlih junakov, ki so darovali življenje za svobodo v borbi proti fašizmu!

Zveza koroških partizanov

„Manjšinska“ razprava v slovenski skupščini:

Dejavnost protislovenskih sil
je v nasprotju s helsinškim duhom

● V tridesetih letih svojega obstoja kot demokratična država Avstrija še vedno ni uresničila 7. člen državne pogodbe, ki se nanaša tako na slovensko narodnostno skupnost na avstrijskem Koroškem kot na avstrijskem Štajerskem. Posebno zaskrbljujejo pritiski za poslabšanje obstoječega dvojezičnega šolstva na Koroškem.

● Skupščina izraža resno zaskrbljenost in nezadovoljstvo zaradi zastoja pri pripravi globalnega zakona o zaščiti Slovencev v Italiji. Upravičeno pričakuje in podpira zahteve slovenske narodnostne skupnosti, da bo republika Italija čimprej sprejela takšen zakon, ki bo omogočil enako in nepogojeno zaščito za slovensko narodnostno skupnost v vseh 35 občinah Tržaške, Goriške in Videmske pokrajine, v kateri živi.

● Položaj porabskih Slovencev se postopoma izboljšuje, vendar še niso bile odstranjene negativne posledice nekdanje madžarske asimilacijske politike in pritiskov za časa Informbiroja.

Tako je med drugim ugotovljeno v sklepnem dokumentu, ki ga je sprejela skupščina SR Slovenije na torkovi seji, kjer je izčrpno obravnavala položaj zamejskih Slovencev (o seji poročamo tudi na 1. strani — op. ured.).

V svojem dokumentu skupščina SRS poudarja pomen dobrososedskega sodelovanja in politike odprte meje kot ene temeljnih stalnic zunanje politike in mednarodnega sodelovanja SFR Jugoslavije. K uresničevanju načel te politike prispeva pomemben delež SR Slovenija, ki pri tem posveča posebno skrb sodelovanju s tistimi področji v zamejstvu, kjer žive pripadniki slovenske narodnostne skupnosti. Pravica in dolžnost za skrb za položaj in razvoj slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu pa izhaja — kot je rečeno v omenjenem dokumentu — iz določil ustave SFRJ, ustave SRS ter mednarodnih pogodb, katerih podpisniki so tako Jugoslavija kot vse tri sosedne države, kjer živi slovenska narodnostna skupnost.

Na podlagi obširnega poročila in izčrpane razprave je skupščina SRS ugotovila, da se je slovenska narodnostna skupnost, predvsem v Italiji in Avstriji, zadnja leta sicer okrepila na raznih področjih, kar je predvsem rezultat njenih lastnih prizadevanj, podpore demokratične javnosti v sosednih državah in podpore matičnega naroda oz. Jugoslavije. Toda „kljub določenemu napredku se še niso začela reševati nekatera ključna odprta vprašanja položaja in nadaljnega razvoja naše narodnostne skupnosti, zlasti v šolstvu in glede jezikovne

enakopravnosti na območju, kjer živi“. Posebej slovenska skupščina poudarja, da celovite narodnostne zaščite ne more biti brez posebnih, dodatnih ukrepov v korist manjšini ter brez prisotnosti oziroma ustvarjanja narodnostno strpne in resnično demokratične družbene klime.

„Štirideset let po zmagi evropskih in drugih narodov nad fašizmom in nacizmom, trideset let od podpisa avstrijske državne pogodbe ter deset let po podpisu osimskih sporazumov se krepijo sile, ki so sovražno razpoložene do naše narodnostne skupnosti in stopnjujejo pritisk nanjo ter tudi sicer delujejo proti prijateljstvu in sodelovanju med sosednimi državami in narodi“, poudarja skupščina SRS svojo zaskrbljenost in opozarja, da je takšen razvoj v nasprotju z doseženim pozitivnim premikom v odnosih med evropskimi državami, zlasti pa proti helsinškemu duhu. Zato izraža „prepričanje, da bodo vlade sosednih držav in demokratične sile zaustavile in odpravile take za slovensko narodnostno skupnost škodljive procese“.

Nato skupščina SRS zagotavlja, da si bo v svojih stikih s predstavniki sosednih držav in njihovih obmejnih enot tudi v prihodnje prizadevala za razširitev in poglobitev medsebojnega sodelovanja na vseh področjih. Zlasti se bo v tem okviru zavzemala za dosledno spoštovanje pravic in za nadaljnji vsestranski razvoj slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu ter narodnostnih manjšin drugih jugoslovanskih narodov, na podlagi bilateralnih in multilateralnih mednarodnih sporazumov. Poseben pomen pripisuje skupščina SRS pri tem gospodarskemu sodelovanju

ter pravi, da bo še naprej podpirala aktivnosti za razvoj obmejnega gospodarskega sodelovanja, „ki pomembno prispeva tudi k izboljšanju položaja slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu in italijanske ter madžarske narodnosti pri nas“.

Skupščina SRS meni, da je potrebno zagotoviti celovitejšo in sprotno informiranost celotne jugoslovanske javnosti o položaju in odprtih vprašanjih razvoja slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu, o pomenu in rezultatih raznovrstnih prijateljskih stikov ob meji ter vsestranskega in vzajemno koristnega sodelovanja s sosednimi državami, ker to krepi medsebojno zaupanje ter omogoča uspešnejše urejanje narodnostne problematike. Zato „je v uresničevanju sprejete jugoslovanske politike in legitime skrbi do delov jugoslovanskih narodnostnih skupnosti potrebno v meddržavnih stikih na najvišjih ravneh s predstavniki sosednih držav nadaljevati z odločno podporo slovenske narodnostne skupnosti ter se zavzemati za dosledno spoštovanje medsebojnih dogovorov ter sprejetih mednarodnih obveznosti glede položaja in nadaljnega razvoja slovenske narodnostne skupnosti v teh državah.“

Nedvoumno je opozorilo slovenske skupščine, da je potrebno hitreje reagirati na očitne kršitve pravic narodnostnih skupnosti in mednarodnih obveznosti. Prav tako pa je jasna tudi njena zahteva po internacionalizaciji, ko pravi, da je v ustreznih mednarodnih telesih treba odločno nadaljevati z dosedanjim prakso in tudi tako seznanjati mednarodno javnost z manjšinsko problematiko. Skupščina SRS zagotavlja, da bo tudi naprej redno in celovito obravnavala vprašanje položaja in razvoja slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu. Izvršnemu svetu SR Slovenije nalaga dolžnost, naj v letu 1986 pripravi srednjeročni program sodelovanja in aktivnosti s sosednimi državami, njihovimi obmejnimi deželami ter slovensko narodnostno skupnostjo v zamejstvu. Skupščini SFRJ pa predlaga, da v letu 1986 celovito razpravlja o položaju narodnostnih skupnosti jugoslovanskih narodov v tujini ter spodbudi ustrezne aktivnosti v državi in v odnosih s posameznimi sosednimi državami.

Gneča na avstrijskih univerzah

Na avstrijskih univerzah je oktobra postalo spet živahno — vendar ne gre več za veselo živahnost, po kateri so nekdanj sloveli študentje. Okoli 170.000 jih je trenutno vpisanih v vseh avstrijskih univerzitetnih mestih, od tega 20.000 novih. Avstrijska ustava sicer zagotavlja svobodo znanosti in izobrazbe, a sedanja vlada očitno ni voljna (ali sposobna?) zagotoviti absolventom univerz tudi zadovoljive možnosti za ustrežno zaposlitev.

Z negativnimi posledicami te protislovnosti se morajo — kako drugače — ubadati študirajoči sami. In posledic je mnogo. Za na novo prihajajoče množice študentov ni več dovolj prostora: predavalnice so premajhne (v prostoru, kjer je mesta za 50 sedežev, se mora gnesti trikrat toliko ljudi!), predvsem pa primanjkujejo mesta za vaje in za mnogokrat predpisane praktične tečaje. Ne nazadnje je tudi premalo predavateljev, asistentov, docentov in profesorjev, ponekod je pomanjkljivo sestavljen celo predavalni program.

SOCIALNI NUMERUS CLAUSUS?

Spričo takih razmer res ni več mogoče govoriti o veselem življenju študentov, kot ga še opevalo nekatero narodne pesmi. Ravno nasprotno: v mnogih primerih postaja pravo životarjenje. Ministrstvo za znanost in raziskovanje ne podvzame ničesar takega, kar bi zboljšalo to bedno situacijo. Ukrepi so večinoma restriktivni. Z novimi študijskimi redi je ministrstvo v marsičem ugodilo željam in zahtevam gospodarstva in posebej industrije; gospodarske in tehnične študijske struje so bile deležne večje podpore in razširitve, medtem ko so za pedagoške, socialne, duhovne in naravoslovne vede postale veljavne študijske zaostritve, ki v glavnem prizadenejo študente — in še bolj študentke — iz nižjih družbenih slojev.

Torej socialna selekcija s posebnimi zaostritvami ob začetku študija? Zakaj pa ne? Pri študiju medicine jo mislijo vsekakor kmalu vpeljati. In tudi v mnogih drugih študijskih smereh že dalj časa v tej ali drugi obliki ob-

stoja. Na primer v obliki posebnih „ministerialnih“ navodil, po katerih naj samo določen del študirajočih pozitivno zaključijo izpite, 85 % pa jih mora pasti. Zato, ker je število letnih absolventov gospodarske univerze ponavadi „izžrebano“ na pisalnih mizah nekaterih uradnikov ali gospodarstvenikov. Tudi pri zdravnikih in pravnikih je tako, da konkretno znanje ni toliko odločilno kakor višji ukazi...

VZTRAJNOST IN RESIGNACIJA

Mnogi študirajoči podležejo temu selekcijskemu mehanizmu. Nekateri iz socialno višjih slojev si to lahko mirne duše privoščijo. Za socialno šibkega študenta pa kaj takega v mnogih primerih pomeni ukinitve študijskega študija. In kaj potem? — Velik del študirajočih si mora študij plačevati z lastnim delom, večinoma s počitniškimi ali stranskimi zaposlitvami. Mnogi pa tudi resignirajo in opustijo študij. Koga naj to spričo obstoječih razmer še čudi?

I. Šeb.

Generalni konzul Kržišnik
zapušča Koroško

Jugoslovanski generalni konzul inž. Marko Kržišnik po štiriletnem službovanju v Celovcu zapušča Koroško. Zadnjo soboto sta se od njega poslovili tudi osrednji organizaciji koroških Slovencev. Na poslovilnem večeru pri Antoniču na Reki pri Sentjakobu sta se predsednika ZSO in NSKS dipl. inž. Feliks Wieser in dr. Matevž Grilo zahvalila generalnemu konzulu Kržišniku za zanimanje in razumevanje, ki ga je vsa leta svojega bivanja na Koroškem izkazoval za položaj in probleme slovenske narodnostne skupnosti; kot viden izraz zahvale pa sta mu izročila spominska darila (ZSO mu je poklonila sliko našega mladega, vendar že mednarodno znanega umetnika Rudija Benetika).

Za novega generalnega konzula SFRJ v Celovcu je bil imenovan Borut Miklavčič, dosedanji predsednik Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo SR Slovenije.

NA PRIMERU ŠKOCIJANSKE ŠOLE:

Diskriminacija Slovencev na
Koroškem

izraz demokratičnosti in zakonitosti?

Čeprav so vsi stvarni argumenti govorili v prid domači in strokovno usposobljeni učiteljici Helgi Mlinar, je bil za novega ravnatelja ljudske šole v Škocijanu imenovan drug kandidat, ki nima ljudskošolske prakse niti usposobljenosti za dvojezični pouk, pa tudi po službenih letih in s tem po šolskih izkušnjah daleč zaostaja za Mlinarjevo. Tako „rešitev“ je sklenil kolegij okrajnega šolskega sveta Velikovec, ki je torej odločil v očitnem nasprotju z vsemi stvarnimi in pametnimi argumenti.

Ravno zaradi tega se seveda vsiljuje vprašanje, komu v korist oziroma v škodo je padla odločitev v Velikovcu. Da bi taka rešitev pomenila očitno diskriminacijo Slovencev, sta osrednji slovenski organizaciji opozorili že pred dokončno odločitvijo. V tem smislu sta se obrnili tudi na deželnega glavarja Wagnerja ter ga kot deželnega šolskega referenta prosili, da stvarno utemeljeno odloči v prid ljudskošolski učiteljici Helgi Mlinar.

Namesto take stvarno utemeljene odločitve pa Wagner v svojem odgovoru zdaj pravi, da je velikovski sklep izraz demokratičnega odločanja ter zakonsko utemeljen. Pravi, da kot šolski referent sicer nosi politično odgovornost. Toda kot demokrat mora vzeti na znanje tudi take predloge okrajnih gremijev, s katerimi se osebno morda ne strinja. In slovenski organizaciji poučuje, da vzameta na znanje, da pride v demokraciji tudi do odločitev, ki jih vsi prizadeti ne sprejmejo enako navdušeno.

Diskriminacija Slovencev na Koroškem je potemtakem izraz demokratičnosti in zakonitosti?

V tej domnevi nas potrjuje drug primer? Na glavni šoli v Šentvidu ob Glini je bilo treba na novo zasedati ravnateljsko mesto. V medstrankarski polemiki, kjer je šlo za medsebojne očitke, da je oddajanje vodilnih položajev v javnih službah vezano na člansko izkaznico določene stranke, je prišlo na dan, da je ravnateljsko mesto na šentvidski glavni šoli dobila žena znanega funkcionarja koroške ÖVP — in to prav z utemeljitvijo, da je imela med kandidati največ službenih let in da ji zato ravnateljsko mesto pripada po zakonu!

Kako že pravi avstrijska ustava?

Da smo pred zakonom vsi državljani enaki, torej enakopravni! Vendar je to le teorija, kajti v praksi so nekateri manj in drugi bolj enaki: v šentvidskem primeru je menda obveljalo zakonsko načelo, da ima prednost kandidat z večjim številom službenih let; v škocijanskem primeru bi bilo ravno isto načelo baje protizakonito. Ali ne veljajo isti zakoni za celo državo in za vse njene državljane? Praksa dvojnih meril — enih za pripadnike večinskega naroda in drugih za pripadnike manjšinske narodnostne skupine — zato ni le izraz ogabne dvolčnosti, ampak je tudi primer eklatantne diskriminacije.

Na posledice takega ravnanja sta osrednji slovenski organizaciji opozorili že pred velikovski odločitvijo, ko sta v protestni izjavi poudarili, da zastopstvo koroških Slovencev diskriminacijskega dejanja ne bo trpelo — „vključilo bo avstrijsko in mednarodno javnost in podvzelo primerne korake“.

Koroški tolomejci

Ime italijanskega nacionalista Tolomeia pri južnih Tirolcih in tudi v Avstriji ni na dobrem glasu. Njemu pripisujejo, da je načrtno poitalijančil nemška krajevna imena na južnem Tirolskem.

Toda podobne Tolomeie poznamo tudi na Koroškem — iz zgodovine in iz sedanjih časov. Znani so nešteti primeri, kako so se izvirna slovenska krajevna in ledinska imena ali postopno ali pa kar „čez noč“ spremenjala v nemške oznažbe, ki so se potem pojavljale tudi na uradnih zemljevidih in listinah. Pri svojem načrtnem spreminjanju zunanje podobe etničnega značaja pokrajine in posameznih krajev podobno kot italijanski Tolomei tudi koroški tolomejci niso bili vedno vestni in pazljivi: mnoga nemška imena slovenskih krajev so pravi nesmisel.

Tudi med prebivalci rožanske Podsinje vasi je v zadnjem času zaslediti precej nezadovoljstva z nemško označbo kraja. Hundsdorf, ki se je zaradi površnega prevajanja rodil iz navečne „Psinje vasi“, danes razburja duhove. Pa naj se prizadeti zabavljajo pri tistih „strokovnjakih“, ki so pri ponemčevanju imena Podsinje vasi, torej naselja pod Sinami in pod Sinjskim vrhom, v tem konkretnem primeru dobesedno „prišli na psa“.

Rožan

OB GOSTOVANJU PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA NA KOROŠKEM

Turrinijeva uspešnica „Lov na podgane“ navdušila tudi koroške Slovence

Slovenska prosvetna zveza tokrat ni vabila v celovško Mestno gledališče, ampak je svojo osrednjo gledališko predstavo priredila na podeželju: v Ločah in v Šentprimozu. Kot znano, je tokrat vabila v goste ansambel Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Na sporedu sta bili Turrinijevi uspešnici „Lov na podgane“ in „Jožef in Marija“. Žal je zaradi obolelosti glavnega igralca v komadu „Jožef in Marija“ prišlo samo do uprizoritve „Lova na podgane“.

Slovenska prosvetna zveza pa je gostovanje PDG iz Nove Gorice povežala tudi s srečanjem z avtorjem omenjenih del, pisateljem P. Turrinijem. Lahko bi rekli, da so to bili Turrinijevi dnevi na Koroškem. Sprva je Turrini nastopil v dvojezični taberni „Pri Joknu“ (o tem nastopu poročamo na drugem mestu), SPZ pa je srečanje s pisateljem priredila v Mladinskem domu SSD, kjer je predsednik Tomaž Ogris predstavil umetnika. Turrini je najprej spregovoril o nastanku odrskih del „Lov na podgane“ in „Jožef in Marija“. O prvem je menil, da je nastalo iz protesta do potrošniške družbe, ki človeka popolnoma zaslužni, in z željo sodobnemu gledališču dati nov značaj. To je pred 13 leti marsikje naletelo na odpor in ogorčenje, ker je Turrini spravljal na oder nenavadno snov — povsem banalen narečni jezik in vrhu tega še nagoto, šokiralo pa je tudi prizorišče dogajanja — zbirališče odpadkov. Torej kar tri, za gledališče nenavadne prijeme, razen tega pa še glavno, namreč vsebina komada. Turrini je povedal, da se v svojih delih bori zoper vsako krčenje človekove svobode; deli („Lov na podgane“ in „Jožef in Marija“) kljub različni vsebini in časovnemu razmaku v bistvu izpovedujeta isto. Velik užitek je bilo

slišati Turrinija, ki je bral odlomke iz omenjenih del. V pogovoru z avtorjem je prišlo do obravnave drugih tem, zlasti o odnosu Turrinija do slovenske narodne skupnosti na Koroškem, ko je ponovno potrdil svojo solidarnost s koroškimi Slovenci v boju za njihove narodnostne pravice. Turrini pa je organizatorjem izrecno položil na srce, da v svoje kulturno delo vključujejo slovenske pesnike in pisatelje, da jih vabijo na literarne večere, saj so odlični pisci, ker s svojimi deli v slovensko in koroško kulturo vnašajo nove kvalitete.

Z velikim zanimanjem smo se udeležili predstave Primorskega dramskega gledališča, ki je v Ločah in v Šentprimozu gostovalo s Turrinijevim „Lovom na podgane“. Najprej je Turrini občinstvu spregovoril o svojih delih, potem pa prebral odlomek iz enodejanke „Jožef in Marija“. S tem je Turrini občinstvu dal dobro nadomestilo, saj sam odlično interpretira svoja dramska besedila. „Lov na podgane“ smo videli in slišali na Koroškem prvič v slovenskem prevodu, oziroma v ljubljanskem narečju, ki je bilo odlično nadomestilo za dunajsko, v katerem je napisan izvirnik.

Čeprav je sprva kazalo, da Turrinijevo delo pri nas zna biti sprejeto z rezervno, je ta bojazen bila odveč, kajti množica obiskovalcev, ki je napolnila dvorano v Ločah in v Šentprimozu je „Lov na podgane“ sprejela z vsem razumevanjem. Pozorno in z velikim odzivanjem je sledila dogajanju na odru. To je vsekakor zasluga obeh igralcev Mire Lampe-Vujičič in Bineta Matoha, ki sta odlično podala vloži Ona in On, ki sta prišla na odlagališče smeti loviti podgane. Namen njune oz. njegove pustolovščine pa je bil seks, vendar ob tem prevlada spoznanje, da človeka bremenijo

in omejujejo razni predmeti potrošniške družbe, vse do oblek, ki ga utesnjujejo v želji po osebni prostosti. Odmetavanje predmetov — tudi denarja — in oblek oba spravi v evforijo, ki naj bi bila popolna sprostitelj pred namenjeno združitvijo dveh oseb, ki se niti ne poznata po imenu. Vendar do namenjenega dejanja na nenavadnem prostoru sploh ne pride, kajti v tistem trenutku na prizorišče prideta druga lovca na podgane. Streljaj njunih pušk brutalno pokončata njuni mladi življenji.

To je bil brez dvoma tudi velik šok za gledalce, ki so se prej zabavali ob nenavadnem početju in banalnem izražanju mladega para. V tem pa je tudi srž Turrinijeve izpovedi: ljudi opozoriti, naj se ne pustijo zaslužiti od proizvajalcev potrošniških artiklov, ki medčloveške odnose slabšajo in ljudi med seboj odtujujejo. Turrini je to storil na provokanten način, s katerim je najprej doživel odpor. Po trinajstih letih, odkar je Turrini napisal „Lov na podgane“, pa se je izkazalo, da ima prav, zakaj prav ta njegov gledališki komad je prepotoval številne odre znanih gledališč širom Evrope in tudi drugih kontinentov.

Zato je prav, da je Slovenska prosvetna zveza Turrinijevo delo posredovala tudi našim rojakom v Zilji in v Podjuni. Njena pravilnost se je potrdila v izredno dobrem sprejemu s strani publike, kar je očaralo tako Turrinija samega, člane ansambela in predstavnike Primorskega dramskega gledališča. To je tudi potrdilo široko razgledanost naših ljudi, katerim čestokrat pripisujejo nezrelost ali starokopitnost.

Škoda, da do uprizoritve „Jožefa in Marije“ tokrat ni prišlo, vendar so gledališčniki iz Nove Gorice povedali, da so radevolje pripravljeni zamujeno nadoknaditi.

5. bienale INTART 1985 - tokrat v Celovcu

Društvo umetnikov Koroške je prireditelj 5. bienale INTART 1985, ki ga bodo odprli jutri ob 17. uri v Domu umetnikov v Celovcu. Na tej mednarodni likovni razstavi sodelujejo umetniki treh sosednjih dežel: Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine.

Ljubitelji likovne umetnosti bodo s tem imeli enkratno priložnost videti dela odličnih umetnikov treh dežel, ki ustvarjajo v prostoru Alpe-Jadran. Koroško bodo zastopali umetniki Herbert Boeckel, Alois Köchl, Karl Schübler, Peter Baum, dr. Otto Breicha, dr. Dieter Ronte, dr. Wilfried Skreiner in Peter Weiemair. Iz sosednje Italije bodo prišli Lojze Spacal, Ugo Cara, Sergio Altieri, Biagio Marin, Angelo Variola, Juliano Borghesan, Anzil Ginovalle, Elio Spartolini in Andrea Centazzo, medtem ko bodo Slovenijo zastopali Emerik Bernard, Andrej Jemc, Milan Erič, Lojze Logar, Tomaž Medvešček, Jana Vizjak in Ljubo Vodopivec.

Razstavo bodo odprli ob navzočnosti predstavnikov političnega in kulturnega življenja treh dežel, odprta pa bo od 19. oktobra do 9. novembra 1985, vsak dan (razen nedelj in praznikov) od 11. do 13. in od 16. do 19. ure.

Nagrada za V. Omana in R. Benetika

Valentin Oman, ki je kot prvi umetnik razstavljal v novi galeriji v Rožeku, last naše rojakinje Marije Šikoronja, in se tam predstavil z vrsto novih likovnih stvaritev kot so freske na steni in asfaltne slike, je pravkar prejel veliko priznanje za svojo umetnost. V Franciji so mu namreč dodelili Kulturno nagrado mesta Pariz.

To je za Valentina Omana brez dvoma veliko mednarodno priznanje, hkrati pa tudi uveljavitev za koroško likovno umetnost v zapadni Evropi. Veseli nas, da Oman kot pripadnik slovenske narodne skupnosti na Koroškem s svojim umetniškim delom beleži take uspehe, zato mu k podelitvi Kulturne nagrade mesta Pariz iskreno čestitamo.

Če Valentin Oman sodi v srednjo generacijo koroških likovnih umet-

nikov, je ime Rudija Benetika med tistimi, ki predstavljajo najmlajši rod družine koroških likovnikov. Kljub svoji mladosti je Rudi Benetik dosegel že vrsto uspehov, celo v mednarodnem merilu, zlasti pri natečajih za mlade likovne umetnike. Rudi Benetik v likovno umetnost vnaša povsem nove prijeme, zato je tudi razumljivo, da je Benetik bil tudi predlagan za dobitnika letošnje pospeševalne nagrade. Predlog je bil dan s strani obeh slovenskih kulturnih organizacij SPZ in KKZ, kar je pristojni svet tudi upošteval. Zato bo Rudi Benetik med letošnjimi dobitniki kulturnih nagrad dežele Koroške. Podelitev bo, kot običajno, decembra meseca. Rudiju Benetiku k priznanju že vnaprej izrekamo naše čestitke.

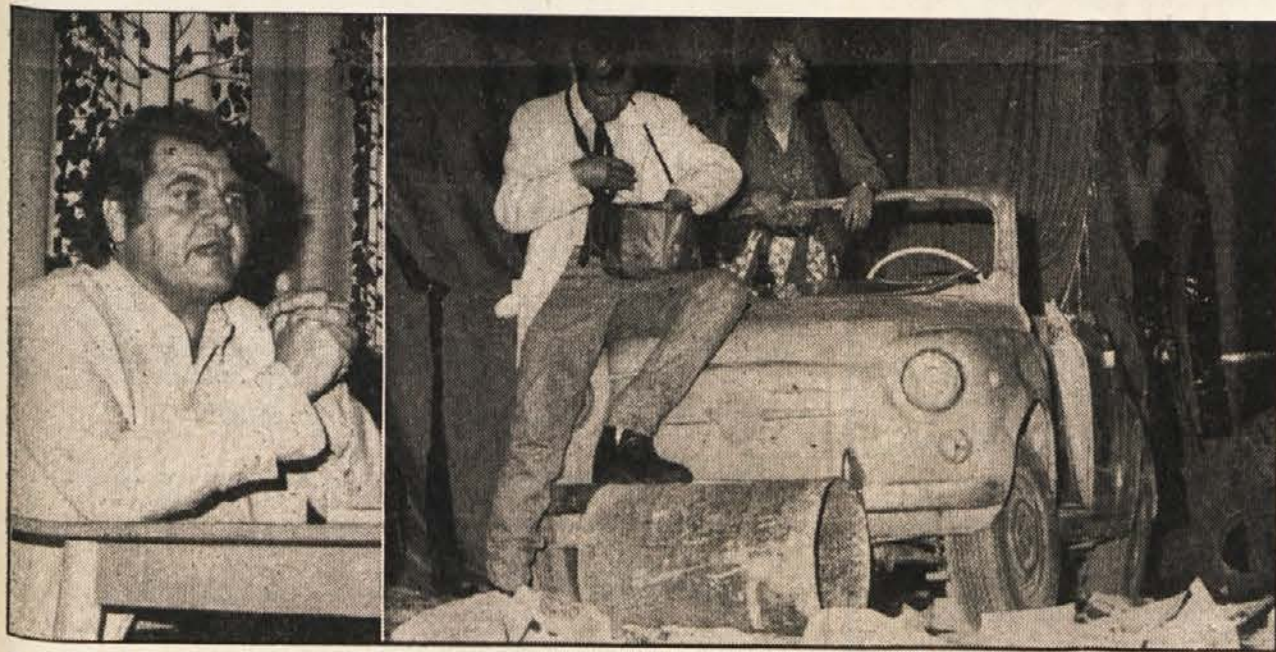
Primorski dnevi na Koroškem

Krščanska kulturna zveza v Celovcu prireja Primorske dneve na Koroškem. To poteka v okviru rednega sodelovanja s primorskimi društvi, ko vsako leto pride do srečanj — izmenoma na Koroškem in na Primorskem.

Tokrat so se Primorski dnevi pričeli v Dobrli vasi, kjer je preteklo soboto igralska skupina PD Štandrež uprizorila igro „Milijonarji v oblakih“. V nedeljo 13. oktobra so se v farni dvorani v Šmihelu predstavili prosvetaši iz Mačkovelj. Pretekli ponedeljek so v okviru slovenskih oddaj radia Celovec govorili o problematiki Slovencev v Italiji, potem so v Mohorjevi knjigarni odprli razstavo likovnih del Edija Žerjala iz Trsta, v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma pa je bilo srečanje s pisateljem Alojzom Rebulo ter predstavitev njegove najnovejše knjige.

Danes zvečer (ob 19.30 uri) bo v Modestovem domu okrogla miza, za katero bodo Kazimir Humer, Mirko Spacapan, Marij Maver, Sergej Pahor, sr. Regina Tolmajer, Jože Kopeinig, Herbert Seher in Hanzi Tomažič razpravljali o manjšini kot posredniku med manjšino in večinskim narodom. Primorske dneve na Koroškem pa bodo sklenili v nedeljo popoldne, ko bo ob 14.30 uri v kulturnem domu v Ledincih nastopil mešani pevski zbor „Lojze Bratuž“ iz Gorice.

Poleg Krščanske kulturne zveze kot prireditelj Primorskih dnevov na Koroškem nastopajo tudi krajevna društva.

Peter Turrini pri nastopu v Ločah, prizor iz „Lova na podgane“

JOŽE RAJHMAN

Vera in Cerkev v slovenski zgodovini

(od začetkov do 1920)

Prek slovenskega protestantizma se je širila do tedaj še ne izoblikovana ideja o slovenski narodni zavesti. Trubar in njegovi sodelavci so pisali slovenske knjige za slovensko ljudstvo. Niso ga iztrgali iz njegovega domačijstva, ampak so hoteli slovenskemu človeku pomagati v tem, kar je bil, torej ga niso odtujevali njegovi lastni biti, nasprotno, pomogli so tej že obstoječi narodnosti biti do večje povezanosti različnih slovenskih pokrajin in uspešno oblikovali vseslovensko narodno zavest. S protestanti je stopil slovenski narod v evropsko zgodovino. Kolikor je pri tem delu pomagala tudi reformacijska ideja o jeziki, ki bodo slavili Boga, je drugotnega pomena, prav tako vprašanje, ali bi Trubar enako zavzeto deloval v smeri narodnega prebujenja kot katoliški duhovnik. Tu gre za dejstva, in dejstva so nepopovrgljiva. Če je že hotela neka katoliška reakcija ob koncu 19.

stoletja in v začetkih 20. stoletja odvzeti Trubarju naslov začetnika slovenske književnosti, je pač to poskus, ki kaže na spet „zamujeno priložnost“ slovenske Cerkve v 16. stoletju. Njenemu „heretiku“ je uspelo zgodovinsko dejanje: s pomočjo reformacijskih idej je obudil slovensko narodno zavest.

Na osnovi zamisli v vseslovenskem enotnem prostoru, ki se razteza še prek mej današnje Slovenije (tu in onkraj), je pozneje, a mnogo pozneje zidala katoliška verska prenova, vendar sprva le prek posameznikov. Kolikor pa je zidala, je nadaljevala tisto delo, ki so ga začeli slovenski protestanti, ne nazadnje z Dalmatinovo Biblijo. Slovenski duhovnik kot posameznik je izšel iz slovenskega ljudstva, in je nadoknadil zamujeno. Še vedno pa manjka neko uradno priznanje slovenske Cerkve slovenski reformaciji za njeno delo v prid slovenskemu

ljudstvu in torej tudi posredno priznanje, kar je storil slovenski protestantizem na verskem področju. Spet naj navedem slovenski cerkveni dokument: „Katoliška prenova zasleduje v bistvu iste cilje kot protestantsko gibanje in jih vsaj v taki meri tudi doseže... V tej prenovi se naši katoličani opirajo tudi na protestantsko tradicijo in na sredstva, ki so jih ustvarili protestanti.“ Skopa označitev protestantskega dela, ki ga nadaljuje katoliška prenova, pove tudi, da se je v našem času le nekaj premaknilo v očni protestantskega obdobja. Toliko bolj pa nas presenetli stavek: „V slovenski religiozni zavesti — razen v Prekmurju — protestantizem ni pustil trajnih sledov. Tak, kot je, ta zgodovinski pojav z vso svojo notranjo močjo in s svojimi glavnimi spoznanji pa nas še danes izživlja.“

Če dodamo še znano Slomškovo izjavo o Trubarju in njegovih po-

močnikih, ki so „našo slovensčino obudili, aku so ravno nesrečno od prave vere zavili“ in če vemo, kako je bila takšna izjava v začetku druge polovice 19. stoletja tvegana, je že jasno, da se je slovenska Cerkev po posameznikih (med njimi je pač Slomšek edini visoki cerkveni dostojanstvenik) sprijaznila z zgodovinskim dejstvom. Seveda je v našem času ekumensko gibanje 2. vaticanskega koncila pripomoglo, da na delovanje slovenskih protestantov gledamo bolj nepristransko in že znamo včleniti njihovo delo v napor celotne slovenske Cerkve za razvoj religiozne misli, ne nazadnje za narodno prebujanje. Tako bo mogoče v prihodnjem obdobju napisati bolj pozitivno oceno o deležu protestantizma v slovenski Cerkvi v 16. stoletju. Ta ocena pa bo nujno retrospektivna, ko bo slovenski protestantizem ovrednotila iz zornega kota pokoncilskega časa, ko ga bo (bi) dokončno rehabilitirala. Mislim, kljub vsemu, da ta čas ne bi smel biti preveč oddaljen. Nedvomno bo koristil sodobni slovenski Cerkvi, da premaga svojo preteklost in se pred njo opraviči.

II.

Drug mejnik v razvoju slovenske vernosti je 19. stoletje. Nikakor ne gre prezreti Prešernovega „frajgajstovstva“, ki je v podaljškem prosvetlenskem obdobju, po obdobju Ilirskih provinc in v začetku poskusov za enotnost Slovencev in Hrvatov, s svojim svetovljanstvom v mnogočem pokazal na bistvo slovenske vernosti, ki se še zdalec ni moglo sprijazniti z janzenističnim rigorizmom. S Prešernom pravzaprav stopa slovenska Cerkev, kakor se že čudno sliši, v moderni evropski kulturni prostor. Kolikor je bil Prešeren iznad svojega časa, toliko je bil za slovensko Cerkev hkrati presenečenje in olajšanje. Odpor do njega, ki se je zaostri še bolj po njegovi smrti, je prav dokaz, da je Prešeren pravilno presojal slovensko dušo in skušal dopovedati janzenistično usmerjeni cerkveni politiki, da zgublja, ko skuša s slovenskemu narodu tujimi sredstvi vsiliti tuj model verskega čutenja.

(Se nadaljuje)

Kaj delajo koroške mladinske organizacije

Cankarjev dom-slovensko okno v svet

Ničesar razburjivega ne zveemo na razstavi, s katero se trenutno predstavljajo v Celovcu koroške mladinske organizacije. Mladinske organizacije, ki jih je ob mednarodnem letu mladine pozval na razstavo deželni mladinski referat, so izkoristile razstavo predvsem za splošen prikaz svojih političnih oz. akcijskih ciljev.

vse struje so ena poleg druge zastopane. Skoraj vse organizacije so bile zastopane, ki so lansko leto podpisale enoten poziv za ohranitev skupne osnovne šole na južnem Koroškem. Zato je tudi razveseljivo, da v tem vzdušju celo Ring freierheitlicher Studenten ni napel nacionalističnih strun. Zato pa je Socialistična mladina z veliko risbo pozivala k mirnemu sožitju med narodnima skupnostima.

V ljubljanskem kulturnem in kongresnem centru, Cankarjev dom, se je začela jesenska sezona. Z novim obširnim koncertnim, gledališkim, filmskim in kongresnim sporedom stopa Cankarjev dom v svoje 6. leto delovanja.

možno izvajati največje operne, baletne in dramske uprizoritve.

V veliki, akustično nadyse primerni dvorani, se dobro počutijo vsi izvajalci (orkester, gostujoči solisti in dirigent) kakor tudi poslušalci. Zato ni čuda, da so abonmaji slovenske filharmonije skoraj vedno zasedeni do zadnjega sedeža. Od 1500 kart jih v abonmaju prodajo 1200, ostale so rezervirane za občasne poslušalce. V veliki dvorani bo 23. in 24. oktobra gostovala opera in balet iz Brna s Smetanovo opero „Brandenburžani na Češkem“. Filmske predstave v Cankarjevem domu niso predvsem komercialnega temveč predvsem predstavitevne in vzgojne značaja.

Direktor Cankarjevega doma Mitja Rotovnik je pred kratkim v Celovcu poudaril, da postaja Cankarjev dom tudi pomemben povezovalni člen med Avstrijo in Slovenijo, saj so gostovanja avstrijskih skupin in posameznikov najštevilnejša izmed vseh tujih izvajalcev. Tudi slovenske narodne skupnosti izven meja Slovenije so in bodo stalni gostje na odrih Cankarjevega doma. Za marec 1986 je napovedan nastop Slovenskega gledališča iz Trsta.

Vsak, ki se podrobneje zanima za izredno obsežen program Cankarjevega doma, bo kmalu lahko dobil sporede pri agenciji Cartrans v Celovcu ali pa tudi direktno po naslovu: Cankarjev dom, kulturni in kongresni center, Kidričev park 1, 61000 Ljubljana (tel. 03061-221-121).

Predsednik koroškega deželnega zbora Josef Schantl pred stojalom Zveze slovenske mladine.

Andrej Wieser - 75-letnik

Pri Bundru v Borovljah so prejšnji petek društveniki Slovenskega prosvetnega društva „Borovlje“ slavili bivšega predsednika društva, Andreja Wieserja. Nad petdeset let je Andrej Wieser bil kot pevec in odbornik aktiven na društvenem področju. In tudi letos ob 80-letnici društva smo mu po radiu prisluhnili kako je pripovedoval o začetkih borovljanskega kulturnega dela. Jubilanta poznamo kot ponosnega pripadnika slovenske narodne skupnosti in angažiranega zastopnika naprednega delavskega gibanja.

govem življenjskem jubileju še mnogomgo zdravja in zadovoljstva.

Andreju Wieserju, ki ga štejemo tudi med najzvestejše bralce Slovenskega vestnika, želimo ob nje-

Občinska seja v Žitari vasi

Včeraj zvečer je bila v Žitari vasi občinska seja, ki je za to številko Slovenskega vestnika še nismo mogli upoštevati.

Na dnevnem redu je bila poleg številnih razprav o občinskih poteh, vodne skupnosti in šolskih zadev tudi zahteva EL po obnovitvi krajevnih tabel in kažipotov. Vrh tega pa je stavila ÖVP predlog, da je treba posebej dovoliti „izvenšolske akcije na obeh ljudskih šolah“. Kaj s tem misli še ni znano! Vrh tega pa je bil na dnevnem redu tudi škandalozni predlog svobodnjakov po suspenziji šolskega ravnatelja Franca Kuhovice!

Velika dvorana Cankarjevega doma, ki jo odlikujeta izredna akustičnost in najmodernejši oder.

PIREDITVE

PIREDITVE OB AVSTRIJSKEM DRŽAVNEM PRAZNIKU:

Dober večer, сосед Guten Abend, Nachbar

v petek 25. 10. 1985, 20.00

● v kinodvorani na Bistrici v Rožu,

prireditelj: Slovensko prosvetno društvo v Šentjanžu,

sodelujejo: Singkreis Rosental, AGV Harmonie, Moški pevski zbor SPD „Bilka“ Bilčovs, „Skriti zakladi“ in tamburaška skupina SPD v Šentjanžu;

● v farni dvorani v Železni Kapli,

prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli sodelujejo: mešani pevski zbor „Podjuna“ Pliberk, Männerchor Grafenstein, SPD „Zarja“; slavnostni govor: univ. prof. dr. Günther Hödl; Reinhard Liebe (kantavtor z Dunaja), Hans Haid (tirolski pesnik), B. C. Bünker (pisatelj), „John und Martin“ (kantavtorja, ki pojeta kritične avstrijske ljudske pesmi);

● v Kulturnem domu na Radišah,

prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Radiše“ sodelujejo: Gemischter Chor Griffen, AGV „Freundschaft“ an der Gurk, Pevske skupine SPD „Radiše“, prof. Walther Nowotny (pisatelj), Jožica Čertov (pisateljica), ansambel „Drava“ iz Borovlj;

v soboto 26. 10. 1985, 20.00

● v mestni hiši v Borovljah,

prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ sodelujejo: Blaskapelle Stahlklang, Ferlach, Lehrchor Villach, folklorna skupina „Planina“ iz Sel in moški pevski zbor SPD „Borovlje“.

Celovec

SLAVNOSTNA PRIREDITEV ob priložnosti prevzema pokroviteljstev nad domom in vrtecma

Prireditelj: Slovensko šolsko društvo v Celovcu

Čas: petek, 18. 10. 1985, ob 19.30 uri

Kraj: v dvorani Mladinskega doma, Mikschallee 4, v Celovcu

Kulturni spored bodo oblikovali:

trio iz Koroške, sestri Velik, Gabriel Lipuš in domski pevski zbor

Slovensko prosvetno društvo „Srce“ vabi vse svoje člane in sodelavce na dvodnevni

DRUŠTVENI IZLET NA GRADIŠČANSKO

Čas: od sobote 26. oktobra 1985 (državni praznik), odhod ob 7. uri (Sienčnik), do nedelje 27. okt. 1985.

Vodi: dr. Ivo Müller, predsednik Hrvaškega kulturnega društva

Na sporedu: ogled mesta Eisenstadt/Železno, Neusiedler See-Rust-Mörbisch, skupna večerja z gradiščanskimi Hrvati - ogled vinske kleti, sv. maša v hrvaškem jeziku, koncert.

Cena: šil. 250.- za vožnjo, šil. 150.- za prenočišče z zajtrkom, skupno šil. 400.-

(Poskrbljeno bo tudi za skupno kosilo v soboto in nedeljo, kosilo plača seveda vsak sam). Prijave do 24. okt. na Posojilnico Dobrla vas tel. (0 42 36) 20 76.

V okviru Koroškega književnega dneva Vas vabi Slovensko prosvetno društvo „Srce“ na

LITERARNI VEČER

v spomin na pisatelja Valentina Polanška - utrinki iz njegovega ustvarjanja

Čas: v nedeljo 20. oktobra 1985, 20.00

Kraj: Kulturni domu, Dobrla vas Borejo: Ljudmila Sturm, Miha Pasterk in Miha Vrbinč

Literarno branje bo zaokrožil s svojimi pesmimi Vokalni kvintet St. László Vsi prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“, Kotmara vas

Slavnostna prireditve

OB 100-LETNICI

ORGANIZIRANEGA KULTURNEGA DELA V KOTMARI VASI

v nedeljo 20. oktobra 1985, ob 14.00 uri v ljudski šoli.

Sodelujejo:

mešani pevski zbor, instrumentalna in mladinska skupina

SPD „Gorjanci“

mešani pevski zbor SPD „Bilka“, Bilčovs

Singkreis Köttmannsdorf

mešani pevski zbor SPD „Radiše“

2. PRIMORSKI DNEVI NA KOROŠKEM od 12.—20. oktobra 1985

Nedelja, 20. 10., ob 14.30 uri v kulturnem domu v Ledincah koncert mešanega pevskega zbora „Lojze Bratuž“ iz Gorice. Dirigent: Stanko Jerčič.

Prireditelji: Krščanska kulturna zveza, SPD „Rož“, SPD „Jepa-Baško jezzero“ in KD „Peter Markovič“.

Sele

STROKOVNO PREDAVANJE O REJI OVAC

Prireditelja: Slovenska kmečka zveza in KPD v Selah.

Čas: četrtek, 24. okt 1985, 19.30

Kje: v farni dvorani v Selah.

Predavatelj: dr. Franc Zagožev, profesor na biotehnični fakulteti v Ljubljani.

Slovenska prosvetna zveza DAN KNJIŽNICE v soboto 19. 10. 1985.

V okviru 1. Koroškega knjižničarskega dneva 1985, bosta iz svojih literarnih prvenecv brala ob 10.30

Jani Oswald in Pepca Čertov.

Kulturna taberna „pri Joknu“ vabi na lutkovno predstavo

„VRTILJAK“ (Cveto Sever)

Spočenje sveta odraslih s svetom otrok — ali narobe.

V nedeljo 20. 10. ob 15.30 uri.

Dom v Tinjah SEMINAR ZA CERKVENE PEVCE

od petka 18. 10. ob 9. uri do sobote 19. 10. ob 16. uri.

Vodita: prof. Jože Ropitz (Celovec), žpk. Maks Michor, Kotmara vas.

Tečaj za spretno roko: „Puža“, v torek 22. 10. 1985 ob 14. do 18. ure. Vodi: Berti Glanach.

Na Kostanjah imajo 'Drabosnjakov dom'

Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ je v nedeljo slavilo poseben dogodek v svoji zgodovini: svojemu namenu so namreč izročili Drabosnjakov dom, ki bo odslej omogočil boljše pogoje za kulturno delo našega najbolj severno-zapadnega slovenskega prosvetnega društva.

Predsednik SPD „Drabosnjak“ Janez Lesjak je za to priložnost pozdravil številne udeležence, ki so prišli, da skupno s Kostanjčani počastijo ta pomembni kulturni dogodek. Kostanjški prosvetaši so pred

leti, s pomočjo Slovenske prosvetne zveze in Krščanske kulturne zveze kupili bivši farovski skedenj in tega pričeli preurejati v Drabosnjakov dom. Kot je povedal predsednik Lesjak, je bilo potrebnih mnogo brezplačnih delovnih ur, poleg tega pa je bilo treba organizirati še zbiralno akcijo, prositi deželo in občino za finančno podporo. Slednje so se izkazale z dotacijo v višini 100.000.— šilingov, za kar se je Lesjak posebno zahvalil vrbskemu županu dipl. inž. Petritschu. Lesjak je posebno naglasil požrtvo-

valnost Rumašove družine, ki je ne-sebično pomagala pri delu in seveda tudi vsem, ki so z njim uresničili zastavljeni cilj, zlasti RK SZDL oz. tov. Bojanu Lubeju, ki se je osebno prizadeval za pomoč s strani matičnega naroda. To česar Janez Lesjak sam ni omenil, je treba na tem mestu posebej poudariti, namreč, da je največ prostovoljnih ur za izgradnjo Drabosnjakovega doma žrtvoval on sam in njegova družina, za kar ji gre vse priznanje.

Da kulturni dom na Kostanjah nosi ime po znanem rojaku — bukovniku Andreju Sušterju-Drabosnjaku, ni zgolj slučaj, saj je bil tesno povezan s Kostanjčani, ki so igrali njegove igre in zlasti z uprizorjenjem Pasijona na prostem skrbeli za veliko popularnost „prednega pavra s Korotana“, kakor se je Drabosnjak sam imenoval. V Drabosnjakovem domu je urejen tudi muzej, v katerem so razstavljeni skoraj vsi Drabosnjakovi spisi in knjige oz. zvezki, ki pričajo o bogati literarni berbi tega koroškega bukovnika. Zato je ob tej priložnosti spregovoril tudi dr. Pavle Zablatnik, ki je najboljši poznavalec Drabosnjakovega umetniškega dela, in navzočim opisal pomembno vlogo Drabosnjaka v slovenskem slovstvu, ki ga postavlja ob stran prvega slovenskega dramatika Antona Tomaža Linharta.

Otvoritveno svečanost je s svojimi pesmimi popestril mešani pevski zbor SPD „Edinost“ iz Škofič, ki je nastopal pod vodstvom Simone Rovšek. Odlomke iz Drabosnjakovih del sta brala prosvetaša Mačnik in Wuzella.

Na otvoritveni slovesnosti sta spregovorila tudi predsednik SPZ Tomaž Ogris in KKZ dr. Janko Zerzer. Oba sta SPD „Drabosnjak“ čestitala k uspešni uresničitvi zastavljenega cilja in izrazila željo, da Drabosnjakov dom ne bi bil le muzej, ampak, da bi v Drabosnjakovem domu dejansko zaživela slovenska kulturna dejavnost. Pri razvijanju le-te pa bosta SPD „Drabosnjak“ stali ob strani obe kulturni organizaciji.

Drabosnjakov dom je blagoslovil župnik Stanko Trap, ki je kot svojčasni duhovnik na Kostanjah pripomogel k temu, da je društvo lahko kupilo omenjeni objekt. Upajmo torej, da bodo kostanjški prosvetaši, ki so v izgradnjo doma vložili toliko truda, tudi opravljali odgovorno poslanstvo, da bo na Kostanjah živila slovenska kultura. To jim iz srca želimo.

Drabosnjakov dom v Zgornji vasi nad Kostanjami je sad požrtvovalnega dela tamošnjih prosvetašev, ki so uresničili zastavljeni cilj.

Arhitektura v Kanalski dolini

Razstavo Arhitektura v Kanalski dolini, ki so jo pred kratkim predstavili našim rojakom v Ziljski dolini, je možno videti tudi v Celovcu. Pretekli teden sta jo v Mladinskem domu SSD v Celovcu odprla predsednik SPZ Tomaž Ogris in predsednik Slovenskega kluba v Kanalski dolini Niko Erlich.

Razstava prikazuje obsežno fotografsko gradivo, ki obiskovalcu predoči arhitekturo Kanalske doline, pa tudi napake, ki so jih povzročili z novimi gradnjami. Pomembnost razstave je namreč v tem, da dokumentira povezanost s Koroško oz. Ziljsko dolino. Erlich je povedal, da se tamošnji Slovenci tudi kulturno čutilo povezano s koroškimi Slovenci.

Voščila Josipu Vidmarju

90 let Josipa Vidmarja — slovenska javnost se je ob tem dogodku 14. oktobra ustavila z mnogo pozornosti, sodeč vsaj po tem, da so vsi časopisi in drugi mediji prinesli nemalo zapisov, posvečenih slavljencu in njegovemu delu. Njegovo visoko obletnico so obhajale tudi razne ustanove oziroma organizacije, s katerimi je bil ali pa je Vidmar še delovno povezan. V počastitev tega jubileja je izšlo tudi več Vidmarjevih knjig, revija Sodobnost pa je svojo zadnjo, deseto številko, v celoti posvetila Vidmarju, kot zanimivost naj omenimo, da je mesečnik Obzornik, ki ga izdaja Prešernova družba v Ljubljani, pravkar objavil, da je „neznani pesnik“ pod psevdonimom „Benjamin nevidni“ poslal uredništvu sonetni venec z magisralom in akrostihom „naš Josip Vidmar“.

Vidmarjevo 90-letnico je na svoj način najprej zaznamovalo Društvo slovenskih pisateljev (DSP) v Ljubljani prejšnji teden: na slovesni seji se je zbrala množica slovenskih avtorjev iz Slovenije in Italije, uvodni govor pa je imel predsednik DSP Tone Partlič. Med drugim je dejal, da je Vidmar „veličina naše stoletja“, v imenu DSP se je Vidmarju zahvalil za njegovo delo in njegovo nenehno skrb za usodo naroda, ki mu pripada. Sledil je živahen pogovor, v katerem je sodelovalo nemalo govornikov in prisotnemu Vidmarju zastavilo precej vprašanj o njegovi poetiki — pa tudi vprašanj, ki niso bila kutoazna.

Vidmar je odgovarjal izčrpno, seveda v marsičem ponovil misli, ki jih je tu ali tam že zapisal. Posebej pa se je ustavljal ob slovenski usodi in spomnil na izročilo OF, ki je, kot je rekel, edina v naši zgodovini združila vse Slovence, zato bi jo tudi v današnjih dneh bilo treba bolj upoštevati. V tej zvezi se je zavzel za združevanje Slovencev na vsem etničnem ozemlju, kar pomeni, da je še posebej apeliral na zamejce, ki bi se morali povezovati močnejše kot doslej, saj se le enotni lažje upirajo raznarodovalnim pritiskom.

Osrednja slovesnost pa je bila na dan Vidmarjevega 90. rojstnega dne, v ponedeljek, 14. oktobra, neposredno pa jo je prenašala televizija. V Cankarjevem

Josipu Vidmarju je ob njegovem življenjskem jubileju čestitala tudi Slovenska prosvetna zveza; številnim čestitkam se z najboljšimi željami pridružuje tudi naše uredništvo.

domu so se zbrali mnogi njegovi „kolegi“ po peresu, a tudi ves politični vrh Slovenije. Na tem srečanju s slavljencem so predstavili novo izšlo Vidmarjeve knjige: tretjo, pomnoženo izdajo „Obrazov“, zbirko esejev in polemik „Sile časa“, izbor intervjujev „Improvizacije“ in ponatis „Slovenskega pisma“ in nemški prevod te knjige „Zwischen Verzicht und Behauptung“, v kateri govori, kot je znano, o problemih slovenstva v zadnjih 60 letih. Slavnostni govornik je bil Franc Šetinc, predsednik RK SZDL Slovenije, ki je naslednica OF, katere prvi predsednik je bil Vidmar. A v tem ko je Šetinc govoril zlasti o Vidmarjevi politični misli, je drugi slavnostni govornik Ciril Zlobec, sedaj predsednik Zveze pisateljev Jugoslavije, spregovoril o Vidmarju kritiku in literarnemu mislecju. Njegov govor je zbudil precejšnje zanimanje, saj je govoril o Vidmarju kot „protislovni“, a obenem veliki in vplivni osebnosti.

To je le nekaj drobnih sestavin praznovanja te obletnice, ki je, kot je na ponedeljkovi slovesnosti dejal Matjaž Kmecl, postala praznik slovenske kulturne javnosti. O slavljencu pa bodo verjetno v zvezi z njegovim jubilejem še izhajali sestavki, saj sta njegovo delo in osebnost nedvomno izziv za vse resne raziskovalce slovenske kulture in slovenstva.

Jože Horvat

Franc Petek SPOMINI

30

Tu je šlo v prvi vrsti za utrakvistično šolstvo. Kajti utrakvistične šole so dejansko bile šole za Slovence in če bi naj Slovenci res dobili kulturno avtonomijo, potem je bilo edino logično, da slovenska avtonomna šolska oblast prevzame tudi te šole v svojo pristojnost. Vsem je seveda bilo jasno, da v koroških razmerah ni mogoče pričakovati, da bi se vsi koroški Slovenci vpisali v nacionalni kataster in tako bi velik del slovenskih otrok ne bil zajet v avtonomnem slovenskem šolstvu. Predlagali smo, da se utrakvistično šolstvo likvidira oz. da avtonomna oblast prevzame vse te šole. Nemška stran pa je predlagala naj „deželna šolska oblast obdrži v svoji upravi utrakvistične šole“. V zvezi s tem je prišlo do pisma, ki smo ga pisali predsedniku šolskega odseka, v katerem smo dejali, da nicer, razumemo nemško kulturo in nemško stremenje, tudi nemško šolanje, da razumemo po drugi strani slovenska prizadevanja in slovensko šolanje, ampak da za utrakvistično šolstvo takšne vrste, za nekakšno utrakvistično kulturo, nimamo razumevanja. Oni pa so to go vztrajali na stališču, da avtonomija ne more tangirati šolskih pravic države, a ta ima pravico urediti takšne šole, kakršne sama hoče. V tem je bilo bistvo stvari.

Šole so življenjsko vprašanje vsake narodne manjšine. Če pride manjšina v položaj, da bi morala njeno lastno avtonomno šolstvo tekmovali s konkurenčnim državnim, ki je tudi prirejeno za manjšino (in to so bile utrakvistične šole), je jasno, da mora tekmo izgubiti. Zanimivo je, da so glede tega problema takrat tudi nemške manjšine bile podobnega mnenja kot mi. V reviji „Nation und Staat“ je nemški manjšinski poslanec Hasselblatt pisal, da je nemogoče, da bi država kot Avstrija, ki je enako odgovorna za vse narode, lahko upravljala

tudi nenemške šole, medtem ko bi zraven obstajala še posebna manjšinska šolska avtonomija. V tem spornem vprašanju je prišlo tudi do posredovalnega predloga Besednjaka in Haselblatta, pri čemer so posebno iniciativne bile nemške manjšine v Jugoslaviji. Prišlo je do sestanka na Koroškem, kjer naj bi s pomočjo predstavnikov drugih manjšin dosegli kompromisno rešitev. Iz Berlina je Nemce predstavljal Gräfe, bil je še nekdo od Nemcev iz Jugoslavije, navzoč je bil tudi dr. Besednjak. Razen teh so bili seveda navzoči predstavniki avstrijskih strank in pa mi. Vendar so vsi razen Besednjaka podpirali avstrijsko nemško stališče. Besednjak je tedaj izdelal kompromisni predlog, o katerem bom še govoril. Vendar tudi ta poskus stvari ni premaknil naprej, deželni predstavniki so vztrajali na svojem, mi pa na svojem. In to je bil potem neposredni povod za razbitje in neuspeh pogajanj o kulturni avtonomiji za Slovence na Koroškem. Pravi vzrok pa je nedvomno bil to, da avtonomije Slovcem v resnici sploh niso bili pripravljene dati. Ko so videli, da bi bilo treba začeti z realizacijo, so se umaknili.

Naša odločitev med pogajanj, da sprejmemo subjektivno načelo za vpis v narodni kataster, je bila novost v stališčih Slovencev do šolskega vprašanja in na takšno elastičnost v naših stališčih nemška stran ni računala. To smo videli po presenečenih obrazih, ko sem jaz podal zadevno izjavo. Moram še reči, da tudi Starc ni absolutno vztrajal na starem, objektivnem načelu, ki ga je v nasprotju z nemškimi liberalci skušala uveljavljati slovenska klerikalna politika na Koroškem. Starc se je dobro zavedal pomena našega boja za prvo mesto pri kandidaturi na slovenski listi, o katerem bom še govoril, in uvideval je, da je staro stališče oz. stališče slovenske ljudske stranke postalo nevdržno in da bo treba začeti vendarle nekoliko drugače misliti. Seveda pa se še ni docela strinjal z mano, ki sem skoraj absolutno stal na stališču; da bi bilo potrebno tudi v teh pogojih in takšnih okoliščinah uvesti slovensko kulturno avtonomijo. — Po letu 1945 je stvar bila seveda čisto drugačna. Ideja dvojezične šole je imela drugačno vsebino, pri tem je šlo za teritorialno rešitev. Vendar sem si bil že spo-

četka na jasnem, da Avstriji kaj takega ne bodo nikoli zares izvedli. Pri psihozi, kakor vlada na Koroškem, ni bilo mogoče pričakovati, da bi se obveznost slovenskega pouka mogla trajno obdržati.

V tisku iz časa pogajanj za kulturno avtonomijo se omenja nek socialno-demokratski načrt za avtonomijo. Česa podobnega se ne spominjam. Kolikor vem, so vse stranke v teh pogajanjih imele enako stališče. Spominjam pa se Pomarolja, socialdemokratskega poslanca in župana v Beljaku, ki se je posebno močno zanimal za te stvari in mogoče je z njegove strani prišla kaka misel o posredovanju, vendar je to bilo že vsekakor v zaključni fazi, ko je dejansko šlo samo še za likvidacijo pogajanj.

Nemške manjšine so imele velik interes, da bi pogajanja pripeljala vsaj do navideznega rezultata. Saj bi to bil prvi primer, da bi Nemci napravili avtonomijo za kako slovansko manjšino. Vse dotlej je bil dobiček vedno samo na strani nemških manjšin. Posredovalci s strani nemških manjšin so bili dr. Junghan, Haselblatt, Gräfe, dr. Moser in pa nemški poslanec v jugoslovanski skupščini Kraft. Ti ljudje so res posegali vmes z raznimi posredovanji in predlogi, vendar pa o kakem njihovem pritisku na koroške predstavnike v smislu, da bi naj ti kulturno avtonomijo vendarle uresničili, ne more biti govora. Kolikor sem s temi ljudmi imel opraviti, vse je v meni utrdilo prepričanje, da so v resnici vedno bili na strani nemških Korošcev. Razni njihovi nastopi na manjšinskih kongresih so bili le taktičnega značaja, izraz dvoičnosti v politiki. Saj je čisto jasno, da na zunaj niso mogli podpirati stališča narodne večine, ampak znotraj gotovo niso pritiskali na tukajšnje nemške stranke in so intimno bili ravno tako nasprotni narodni avtonomiji za koroške Slovence, samo da so imeli pred javnostjo v tem pogledu kočljivo stališče. Po mojih izkušnjah iz tega časa s predstavniki Nemcev iz Jugoslavije, se mi ne zdi čudno, da je pozneje razvoj tam šel pot, kot se je zgodilo. Nič čudnega ni, da so šli ti ljudje v tisto znano esesovsko divizijo princa Evgena.

(Se nadaljuje)

Medijska zavesa na avstrijski strani

ORF JE PRI GRADCU VKLJUČILA NOV ODDAJNIK, KI SLIŠNOSTI RADIA MARIBOR NI ZADUŠIL LE V AVSTRIJI, TEMVEČ TUDI V NAŠIH OBMEJNIH KRAJIH

MM 2 naj se imenuje, so odločili na Radiu Maribor, ko so 17. julija začeli oddajati nov program - večinoma v nemškem jeziku. Prva inicialka te zagonetne šifre pomeni Maribor, druga pa Musik oziroma Modern. Številka 2 označuje drugi radijski program. Pa se je izkazalo, da so sosedje Avstriji ime novega programa napačno razumeli, namreč v smislu: Maribor Moti - 2 x. Natanko tri mesece po startu MM2 so namreč 17. septembra pri Gradcu vključili nov radijski oddajnik, ki slišnosti MM2 ni zadušil le na avstrijskem ozemlju, temveč v dobršni meri tudi v naših obmejnih krajih. „Radijska vojna“ je ta ukrep komentiral graški Kleine Zeitung.

Na mariborskem radiu so o uvedbi turistično-informativnega programa, ki je končno dobil ime MM2, razmišljali že pred leti. Prek Maribora in mejnih prehodov severovzhodne Slovenije namreč letno potuje okoli 10 milijonov tujcev - bodisi turistov, ali pa zdomcev iz Grčije, Turčije itd. Prav tem je novi radijski program prvenstveno namenjen. Turisti oziroma drugi potniki naj bi torej na mariborskem področju dobili najpomembnejše prometne, vremenske in turistične informacije - v jeziku, ki ga večina od njih razume. Ker pohorski oddajnik s signalom pokriva tudi del avstrijske Štajerske, so mariborski radijci še predvidevali, da bo nov program, ki je zvečine sestavljen v nemškem jeziku, nekoliko okrepil dobre sosedske odnose. To bi jim tudi uspelo, če vodstvo avstrijske ORF ne bi presodilo drugače.

FORMULA USPEHA: GLASBA!

Nov radijski program si je v zelo kratkem času pridobil precejšnjo popularnost na obeh straneh meje. Zakaj, ni težko uganiti. V peturnem programu je namreč na MM2 le pol ure govornih oddaj - ves preostali čas pa je namenjen zabavnim glasbi. Takšna programska zasnova pa današnjemu človeku, prenasičenemu z nenehnim informacijskim obleganjem, očitno najbolj ustreza.

Mariborski Radio je do 17. julija oddajal svoj (slovenski) program le med 7. in 9. ter med 14. in 19. uro. Med časom lastnega medijskega molka so prenašali prvi program ljubljanskega radia. Program MM2 je torej dejansko le zapolnil prejš-

nje programske luknje mariborske radijske hiše. Oddaja poteka na enaki frekvenci 101,6 MHz preko starega pohorskega oddajnika, kar pomeni, da dosedanje razdelitve medijskih moči in frekvenc v ničemer ne moti.

Radio MM2 se torej vsak dan oglasi ob 9. uri. Tja do 11. ure predvaja le glasbeni spored. Med 11. in 14. uro poteka glavni del programa z že omenjenim polurnim govornim delom. Nočni spored oddaja MM2

le ob sobotah in nedeljah od 19. do 24. ure. Tudi takrat prevladuje glasba. Prekinjajo jo le kratka prometna obvestila.

NEVARNOST IDEJNEGA PREVRATA?

Od polurnega govornega programa zavzemajo na valu MM2 dve tretjini časa prometne, vremenske in turistične informacije. Le deset minut dnevno je torej odmerjeno poročilom oziroma vestem. Čeprav so te vesti iz jugoslovanskih virov, se pravi, da podajajo naše poglede na domača in svetovna dogajanja - idejne revolucije na avstrijskem Štajerskem ne bi povzročile.

Okoli dve tretjini govornega programa oddaja MM2 v nemškem jeziku, kratke povzetke le-teh pa še v angleškem, francoskem in italijanskem. Napovedi posameznih oddaj so dvojezične, v slovenskem in nemškem jeziku, dvojezično pa obeležujejo tudi krajevna imena, iz česar je končno tudi razvidno, da program oddaja slovenska radijska postaja.

Moderen oziroma glasbeni koncept novega mariborskega programa je kmalu pridobil širok krog poslušalcev na obeh straneh jugoslovansko-avstrijske meje. Pisma in telefonski klici poslušalcev so pokazali, da MM2 spremljajo tako mladi kot starejši. Zanimivo je tudi, da je radijsko uredništvo od avstrijskih poslušalcev dobivalo le pozitivne odmeve, medtem ko so prve kritike prišle iz domačih logov. Predvsem starejši poslušalci splošno niso dojemali, zakaj slovenska radijska postaja oddaja program v nemščini. Ko so jim pojasnili, zakaj in komu je novi radijski program namenjen, so se domače kritike poleggle, je povedal Leon Kremžar, odgovorni urednik Radia Maribor. Pred kratkim je vsebinski koncept MM2 dobil vso podporo tudi pri mariborskih družbenopolitičnih organizacijah.

STRAH IMA VELIKE OČI

Medijski obseg MM2 je omejen na šibko moč starega, 500 W pohorskega oddajnika. To pomeni, da njegov signal seže - le tja do Gradca - tudi na avstrijsko ozemlje. Toda, kdor je želel, je lahko v Gradcu tudi že poprej spremljal - in to brez negodovanja ORF tudi

Glede na ženevski dogovor o razdelitvi radijskih frekvenc, ORF novega graškega oddajnika ne bi smela vključiti pred julijem 1987. leta. Po mednarodni konvenciji, ki so jo podpisali tudi Avstriji, motnje drugih radijskih programov niso dovoljene. Graški oddajnik bi smela ORF torej uporabljati le za lokalni radijski program. Ob tem ne bi smel žarčiti preko državne meje oziroma motiti mariborske radijske postaje. Na ta dejstva naj bi Avstrijske spomnil protest, ki ga je RTV Ljubljana odposlala na Dunaj.

Kaže, da je doslej toliko (samo)opevana avstrijska demokratičnost in odprtost razumela svobodni medijski pretok informacij le v smislu enosmerne ceste S-J. ORF namreč doslej z ničemer ni motil radijskih programov, ki na avstrijsko ozemlje sevajo iz oddajnikov na zahodnonemški in italijanski strani. Tudi SR Slovenija je že desetletja prekrita z radijskimi in televizijskimi signali, ki jih posredujejo avstrijski oddajniki. Težko je torej razumeti, da je pretežno glasbeni program mariborskega MM2 avstrijski demokraciji tako nevaren, da so ga morali zaustaviti z „železno medijsko zaveso“.

prvi mariborski program. Zakaj je torej ORF, „strogo tajno in mnogo prej, kot je bilo predvideno“, tako piše graško časopisje - vključil nov oddajnik in spustil medijsko zaveso pred valovi programa MM2.

Po mnenju avstrijskega časopisja, so „radijsko vojno“ sprožili „nekateri uspehi, ki jih je začel MM2 dosežati v (avstrijskem) štajerskem reklamnem loncu!“ Deloma je to res. Kot je pojasnil Leon Kremžar, so se v mariborski radijski hiši dogovorili, da novega programa ne smejo naprtiti na pleča slovenskega radijskega naročnika. To pomeni, da se mora stroškovno pokrivati sam - na račun radijskih reklam.

Spočetka so svoje izdelke reklamirala le slovenska podjetja. Ko se je MM2 priljubil tudi onstran meje, je postal zanimiv reklamni medij še za manjše avstrijske podjetnike. Večinoma so to trgovci, ki se verjetno reklamiranja, sploh ne bi obrnili. Slaba polovica reklam, ki jih posreduje MM2 (oziroma jih je pred 17. septembrom), je bila torej deviznega porekla. V Avstriji jih zbira en sam človek, koroški Slovenec, Franc Šmid. Očitno ima strah res velike oči, če se je ORF, kot uradno trdi, samo zavoljo teh nekaj reklam odločil za medijsko blokado.

MM2 SPODRINE O3

Kakorkoli že, mariborski radijci so s pomočjo reklam res dosegli, da se MM2 stroškovno pokriva, vendar so ti izdatki precej majhni. Redakcija MM2 namreč sestavlja peščica ljudi. To sta moderatorki Maja Kirar (iz novinarstva je diplomirala v Münchnu, zato odlično obvlada nemščino) ter Helen Erjavec, v Sloveniji poročena Švicarka. Hono-

rarno jima pomaga še avstrijski napovedovalec, ki predstavlja tudi edini devizni strošek v novem programu. Predvsem zelo spretni radijski moderatorki in obilica dobre glasbe sta torej botrovali uspehu MM2. Predvidevamo torej lahko, da je poleg reklam in slabotnega idejno političnega vpliva, prav dejstvo, da je MM2 začel tako na avstrijskem kot na slovenskem Štajerskem krepko spodrivati avstrijski tretji program, tako imenovani O3, pripravila ORF, da sproži „vojno v etru“.

DOGOVOR ALI PROTIUKREP?

Doslej sta slovenska in avstrijska RTV dobro sodelovali. Pred začetkom oddajanja MM2 so slovenski radijci Avstrijcem jasno predstavili namen in vsebinsko zasnovo novega programa. Na ORF so tedaj pokazali precej zanimanja in celo pripravljenost, da v tej oddaji sodelujejo z dopolnilnimi informacijami. Z rastjo popularnosti MM2 je zagrelost na avstrijski strani zlagoma splahnela.

Nov graški oddajnik je z 1,5 kW 3x močnejši od pohorskega in ker deluje na novi frekvenci, ki je tik poleg mariborske, je slišnost Radia Maribor učinkovito zatrl, ne le na avstrijski strani, temveč tudi v slovenskih obmejnih krajih - recimo v Sentilju, Sladkemu vrhu, Pernici itd. V Mariboru upajo, pravi Leon Kremžar, da bodo s predstavnikmi ORF „vojno napoved“ zgladili v treznem razgovoru. Če pogajanja ne bi uspela, ne preostane drugega, kot da tudi naša stran na Pohorju postavi močnejši oddajnik. Takšen protiukrep pa bi bil tudi najslabša rešitev, saj bi nastali problem le poglobil, dobrim sosedskim odnosom pa zadal še en udarec.

Miran Koren (Teleks)

„Schirnbürger“

Gornjo karikaturu smo objavili v našem listu v začetku leta, ko je na Koroškem vzplamtel „vojna“ zaradi TV-pretvornika v Podjuni. Takrat smo v sliki in besedi opozorili, kako so se „koroški mareljarji“ (Kärntner Schirnbürger) zaleli v to akcijo samopomoči, za katero so se domačini potem, ko so pri vladnih in ORF-ovskih krogih našli naletni na gluha ušesa, odločili z namenom, da bi v podjunskih krajih zagotovili nemoteno sprejemanje obeh avstrijskih TV sporedov ter sporeda slovenske televizije.

Iz članka, ki ga ponatiskujemo iz ilustrirane revije „Teleks“, pa sedaj vidimo, da to schirnbürgerstvo ni omejeno na Koroško: ORF, ki sicer s svojimi oddajami zelo rada misijonari v sosednjih državah, po drugi strani postavlja medijske zavesa proti jugu celo tam, kjer ni nobene nevarnosti. Taka enosmernost je res izraz pravega schirnbürgerstva.

Uredništvo SV

PISMO BRALCEV

Gegen eine Verfälschung der Kärntner Geschichte

Die Unterzeichneten ersuchen, diesen Brief ungekürzt zu veröffentlichen, da durch eine Kürzung der Inhalt verfälscht werden könnte. Sollte dies wegen seiner Länge nicht möglich sein, könnte man ihn als Gegendarstellung zum Beitrag von Herrn Arneitz drucken.

Zum Artikel von Viktor Arneitz vom 24. 9. 1985. „Kärnten in eine glückliche Zukunft führen.“ wäre folgendes zu bemerken:

Anlässlich des 65. Jahrestages der Kärntner Volksabstimmung druckte die Kleine Zeitung einen Beitrag des Abwehrkämpfers Viktor Arneitz ab. Arneitz, der seit 60 Jahren in Brasilien lebt, nimmt jedoch nicht als Augenzeuge zu den Ereignissen des Jahres 1920 Stellung, worüber er sicherlich Bemerkenswertes zu erzählen hätte, sondern er bringt eine „Kurzfassung der Kärntner Geschichte“.

Vor wenigen Tagen fand in St. Veit der „Österreichische Archivatag“ statt, in dem auf die entscheidende Bedeutung der österreichischen Archive für die Erarbeitung eines kritischen Geschichtsbildes hingewiesen wurde. Angesichts dessen und im Hinblick auf

die Existenz eines Universitätsinstitutes für Geschichte in Klagenfurt, fragt man sich natürlich, ob es vertretbar ist, einen Mann in einem so ausführlichen Artikel (5 Spalten, Seite 3 und

tor Arneitz:

Claudia Fräss-Ehrfeld beschreibt in ihrer Geschichte Kärntens im Gegensatz zum Autor die slawische Landnahme folgend: „Die einheimische Be-

Sedem celovških učiteljev zgodovine je z obširnimi pismom bralcev hotelo v Kleine Zeitung odgovoriti na članek bramboveca Viktora Arneitza, ki se je 24. 9. 1985 razpisal o koroški zgodovini od njenih začetkov do 19. stoletja. Učiteljem zgodovine so bodle v oči napake, enostranske ocene in nasprotja, predvsem v zvezi s prikazom slovenske narodne skupnosti.

Glavni urednik Kleine Zeitung, gospod Stritzl ni bil pripravljen objaviti pisma v celoti. Za objavo je bil pripravljen le, če odpadejo pasaze, ki kritizirajo avtorja ali časopis, ki je prispevek objavil.

Avtorji pisma se s takšno prakso v zvezi s tako važnim zgodovinskim vprašanjem niso mogli strinjati. Obrniti so se na druga uredništva, da po tej poti dosežejo koroško javnost.

Uredništvo

4) zur Kärntner Geschichte ein Geschichtsbild vermitteln zu lassen, das durch zahlreiche Fehler, Widersprüche und Fehlinformationen historischer Fakten gekennzeichnet ist.

Dazu nur einige korrigierende Hinweise zu den Ausführungen von Vik-

ölkerung Kärntens wurde von den Slawen überschichtet und nahm die slawische Sprache an. Im 7. Jahrhundert, vielleicht noch um und nach 700, ist die slawische Besiedlung, die bestimmt nicht sehr dicht war, am weitesten gegen den bayerischen Raum

hin vorgedrungen... Dann verlief die Grenze entlang der Hohen Tauern und schloß damit auch den gesamten Lungau als slawisches Siedlungsgebiet ein.“ (S. 49)

Weiters behauptet Arneitz unter anderem, daß nach der Niederlage des slawischen Königs gegen die Franken die Selbständigkeit des slawischen Staatsgebildes aufgehört habe. Fräss-Ehrfeld weist jedoch nach, daß dieses weiterbestanden und daß die Franken bewußt keinen Eingriff in die inneren Angelegenheiten desselben vorgenommen hätten (S. 87). Folglich ist die Behauptung des Verfassers, daß Kärnten zur Zeit Karls des Großen germanisiert worden sei, unrichtig. Auch die Feststellung, die von Karl dem Großen entsandten fränkischen und bayrischen Adligen hätten mit Klostergründungen eine deutsch-nationale Kulturpolitik betrieben, stimmt schon deshalb nicht, weil die Kärntner Klöster erst 200 Jahre später errichtet wurden und den Mönchen, die aus vielen Ländern Europas kamen, ein nationaler Kulturbegriff fremd war.

Die These, die slawische Bevölkerung Kärntens hätte in der Folge an politischem Gewicht verloren, da sie „kein frisches Blut aus ihrer westrussischen Stammheimat“ erhalten hätte, ließe sich amüsant weiterspinnen,

wendete man sie auf andere Völker an: Warum gibt es noch immer Ungarn, die seit 1000 Jahren vom frischen Blut aus der Urheimat abgeschnitten sind?

Wie erklärt der Autor den Widerspruch, daß die slawischen Bauern angeblich alle Leibeigene gewesen seien, andererseits aber die Kärntner Herzöge bis 1414 von slowenischsprechenden freien Edlingern die Herzogswürde erhalten haben (Zeremonie am Fürstenstein)?

Ob die Einfälle der Türken instand waren, „das Flachland menschenleer“ zu machen, muß zumindest bezweifelt werden. Die fünf Türken-einfälle in Kärnten zwischen 1473 und 1483 dauerten jeweils zwei bis sechs Tage. Daß in dieser Zeit 50 000 Menschen getötet werden konnten, erscheint mehr als unwahrscheinlich. In diesem Absatz werden außerdem aus den Kärntner Slawen auf einmal Windische, ohne daß der Autor begründet, warum er für das 15. Jahrhundert jenen heute so umstrittenen Ausdruck verwendet. Über die Kärntner Geschichte vom Mittelalter bis zum 19. Jahrhundert hüllt sich Herr Arneitz in Schweigen. Erst das Aufkommen des Panlawismus erscheint ihm erwähnenswert, da dieser angeblich das friedliche Zusammenleben zwischen Deutschen und Slawen gestört

Slovenci v Italiji

Obeta se vroča jesen

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Vsebinsko je osnutek omejen samo na javno rabo slovenščine in na uredeitev položaja slovenske šole. Kot osnovno za določanje stopnje pravic do javne rabe jezika deli ozemlje, ki ga naseljujejo Slovenci, v tri kategorije: na tržaško in goriško podeželje, kjer bi bila v krajevnih upravnih dovoljena raba slovenščine; na mesta Trst in Gorico ter Milje in Krmin, kjer bi bila raba slovenščine skrajno omejena, ter na del videmske pokrajine, kjer naj bi Slovenci ne imeli nobenih pravic, a bi si lahko po posebni proceduri izposlovali slovensko šolo. Zakonski osnutek omogoča ob izpolnitvi izredno zapletenega upravnega postopka prekategorizacijo dela ozemlja. Pogoj za začetek takega postopka pa je, da se zanj opredeli vsaj četrtina volilnih upravičencev določene skupnosti.

Ko je predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race pred kratkim analiziral ta zakonski osnutek, je med drugim zapisal, da „je preveč pomanjkljiv, da bi lahko služil za osnovo zaščitnemu predlogu vlade, ki je zdaj v pripravi“. Po njegovem je sestavljen s „preveč očitnim namenom, da bi zadovoljil tisti del italijanskega prebivalstva, ki Slovencem ni naklonjen“.

USTAVLJEN DIALOG

Vsaj v začetku, ko je krščansko-demokratski osnutek prišel v javnost, je kazalo, da je krščanska demokracija pripravljena na soočanja tega osnutka z zakonskimi osnutki drugih strank. Njen furlanski poslanec Bressani, ki je bil med sestavljalci osnutka, je namreč dejal, da krščanska demokracija „ne misli, da je to edina mogoča in najboljša rešitev“ in da je „o vseh določbah osnutka še mogoče razpravljati“. Toda s tem svojim mnenjem je ostal pozneje osamljen. Tržaški poslanec stranke Coloni, ki je kot vrsta drugih pomembnih krajevnih političnih veljakov tudi sam potomec slovenskih prednikov, je že postavil osnutek svoje stranke nad druge, ko je poudaril, da „morajo Slovenci opustiti maksimalistične zahteve, ki bi iz-

silile izkrivljeno podobo o prisotnosti večine, ki je tradicionalno in kulturno italijanska“ ter poiskati „uravnoteženo rešitev“. Še bolj zaprt do predlogov drugih političnih skupin na slovensko vprašanje pa je sklep deželnega vodstva krščanske demokracije iz letošnjega januarja, ki poudarja „pravilnost idejnih motivacij in smernic zakonskega osnutka stranke, ki je v tem trenutku edino pravo sredstvo za uravnoteženo rešitev problema“.

Krščanska demokracija torej ni več pripravljena na dialog in iskanje kompromisov z drugimi silami. Njeni predstavniki so v zadnjem času tako v svojih izjavah kot tudi v tisku začeli celo napadati zakonske predloge drugih strank. Ti napadi so očitno usmerjeni tako na parlament kot tudi na vlado. Z njimi poskušajo krščanski demokrati vplivati na to, da bi vlada, katere minister Vizzini je zadnje mesece spremljal avdicije v senatni komisiji za ustavna vprašanja, izdelala predlog norm, ki bi ji bile po volji.

ZAKAJ DRUGI MOLČIJO?

Po vsem tem Boris Race zaskrbljeno ugotavlja, da sta „nacionalistična ofenziva na eni strani in vztrajno zagovarjanje zakonskega osnutka krščanske demokracije iz njenih vrst razorožili avtorje drugih osnutkov, za katere ni bilo javne podpore“, in obžaluje, da so predstavniki drugih strank pasivno in z molkom sprejeli napade krščanskih demokratov. Slednjič poudarja: „Ta molk ni dobro znamenje za pogajanja v vladni sferi in parlamentu, zato pričakujemo, da bo v sedanji odločilni fazi drugače.“

Spričo takega razvoja odnosa do slovenskega narodnostnega vprašanja v Italiji se nekateri že začinjajo spraševati, ali je bila strategija političnega boja za strnitev vseh pravic Slovencev v enotno besedilo globalnega zaščitnega zakona dovolj dognana. To vprašanje je zlasti aktualno spriču dejstva, da je čutiti ne samo v italijanskih demokratskih strankah, pač pa tudi v delu slovenske narodnostne skupnosti, določeno utrujenost, ki se med drugimi izraža v spornosti zahtev po zaščitnih normah tudi za slovenske rojake in v Reziji in Kanalski dolini. Dvom-

ljivost in omahljivost bi bili morda opravičljivi, če bi Slovenci izgubili zaupanje v moč demokratičnih sil, ki med drugim združujejo tudi njihove pripadnike, da se učinkovito uprejo poskusom krščanske demokracije, da bi monopolizirala slovensko vprašanje, in če ne bi prav prebivalci Rezije in Kanalske doline vztrajno razvijali in bogatili slovensko ljudsko izročilo.

UTRDI TI AKCIJSKO ENOTNOST

Slovenska narodnostna skupnost je tako postavljena v položaj objekta, ki mu bo namenjena zaščita. Celo nekateri zavzeti kadri iz vrst komunistične partije in socialistične stranke, ki so se svoj čas zayzemale za globalne zaščitne norme, se udeleževali okroglih miz o slovenskem vprašanju in terjali pospešitev postopkov, zdaj molčijo. Med izvoljenimi parlamentarci je ostala edino slovenska senatorka Jelka Grbec, ki z opozorili in vprašanji v parlamentu dan za dnevno postavlja v ospredje slovenske probleme.

Ko se je izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze pred kratkim ponovno soočil z vse prej kot spodbudnimi razmerami, ki so nastale tako z ofenzivo nacionalizma kot tudi z molkom demokratičnih sil, se je med drugim zavzel za nadaljnjo krepitev akcijske enotnosti Slovencev v okviru enotne delegacije in za hkratno oživitve ponovnega povezovanja z demokratičnimi silami večinskega naroda. Izvršni odbor je tudi menil, da je treba poiskati pot do novega predsednika republike Francesca Cossigge, katerega pogledi na manjšinska vprašanja so povsem drugačni od pogledov, ki jih ponuja Italiji njegova stranka. Pred kratkim je na sprejemu za časnikarje med drugim izjavil: „Potrebno je veliko medsebojno spoštovanje, ki v odnosu do manjšine ne sme biti omejeno samo na en del večine.“ Mož, ki je ob več priložnostih že pokazal zanimanje za slovenske probleme, je torej proti monopolizaciji manjšinskega vprašanja, kot jo razglajajo zdaj krščansko-demokratski funkcionarji, in za iskanje širokega soglasja pri njegovem reševanju.

Lojze Kante (Delo)

ALI ŽELITE DELATI V MLADI PERSPEKTIVNI FIRMI?
NUDIMO VAM ZANIMIVO DELO IN OSEBNO PERSPEKTIVOIPH LESNA INDUSTRIJA - HOLZINDUSTRIE, 9133 Žitara vas 42
tel. (0 42 37) 25 25-0

IŠČEMO NOVE SODELAVCE:

1. Samostojno sodelavko ali samostojnega sodelavca za področje zunanje trgovine. Šolska izobrazba: trgovska akademija ali gimnazija z željo po nadaljnjem izobraževanju.
2. Samostojnega sodelavca za področje trgovine s strojno opremo in elektroniko. Šolska izobrazba: trgovska akademija ali gimnazija z željo po nadaljnjem izobraževanju.

ZNAJJE SLOVENŠČINE IN NEMŠČINE Z ŽELJO UČENJA ANGLEŠČINE IN ITALIJANŠČINE.

Nastop službe takoj oziroma po dogovoru.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 18. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Risanka — 9.30 Ruščina — 10.00 Človeški glas — 10.30 Štirje tiči, ameriški film — 12.10 Domači report, poročila in ozadja — 13.10 Poročila — 17.05 Alica v čudežni deželi — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zadeva za dva — 21.15 Modna revija — 21.20 Naša najlepša leta — 22.05.

SOBOTA, 19. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Italijanščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Ljubi oče, švicarski film — 13.05 Poročila — 14.25 Očarljiv goljuf, avstrijski film — 15.45 Svata v Kani — 16.00 Pan Tau — 16.30 Vikingi — 17.30 Pomlad na Severnem tečaju — 17.55 Guliverjeva potovanja — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Šport — 20.15 Eden bo zmagal — 22.05 Rock-festival.

NEDELJA, 20. 10.: 11.00 Pogovor z novinarji — 14.00 Vrnitev rdečega panterja, angleški film — 15.50 Lutkovno gledališče — 16.05 Risanka — 16.30 Viktor Kaplan, usoda avstrijskega iznajditelja — 17.45 Seniorski klub — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Santa-Fe — 22.20 Gospodična, italijanski film — 23.10 Zgodovina in bodočnost.

PONEDELJEK, 21. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Risanka — 9.30 Prosimo k mizi — 10.00 Gorški kralj in človekov sovražnik — 10.15 Glasbila: kitara — 10.30 Mi trije, italijanski film iz Mozartovega življenja — 12.00 Življenje v Novi Gvineji — 13.00 Poročila — 17.05 Risanka — 17.30 Pustolovščine v Novi Zelandiji — 17.55 Guliverjeva potovanja — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 21.15 Pollicijska po-

SLOVENSKE ODDAJE vsak dan od 18.10 do 19.00 ure AVSTRIJSKEGA RADIA

Pe., 18. 10.: 100-letnica SPD „Gorjanci“, Kotmara vas, reportaža.

So., 19. 10.: Duhovni nagovor. Voščila.

Ne., 20. 10.: Želeli ste, poslušajte.

Po., 21. 10.: Gospod duhovnikov nam daj! (novomašnik J. Markowitz).

To., 22. 10.: Ženski magacin.

Sr., 23. 10.: Simon Jenko, 150 let rojstva.

Če., 24. 10.: Rož - Podjuna - Zila.

staja Hill Street — 22.00 Nekoč 22.05 Pogled nazaj na našo bodočnost — 22.50 Poročila.

TOREK, 22. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Risanka — 9.30 Italijanščina — 10.00 Šolska oddaja — 10.15 Robin Hood — 10.30 Avstrija II, zgodovina druge republike v filmskih dokumentih — 12.00 Nekoč — 12.05 Šport — 13.00 Poročila — 16.30 Za otroke — 17.05 Don Kihot — 17.55 Guliverjeva potovanja — 18.00 — Slike iz Avstrije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Inozemski report — 21.15 Dallas — 22.00 Novo v glasbi — 22.45 Poročila.

SREDA, 23. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Risanka — 9.30 Francoščina — 10.00 Varnost v temi — 10.15 Šolska oddaja — 10.30 Avstrija II, zgodovina druge republike v filmskih dokumentih — 12.05 Inozemski report — 13.00 Poročila — 16.30 Lutkovno gledališče — 17.05 Alica v čudežni deželi — 17.30

Abeceda nogometa — 17.55 Guliverjeva potovanja — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 19.30 Čas v sliki — 20.15 Velikani na nebu, Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — ameriški film — 22.00 Slike v ogledalu — 22.15 Šport.

ČETRTEK, 24. 10.: 9.00 Poročila — 9.05 Risanka — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 O načelih avstrijske ustave — 10.30 Velikani na nebu, ameriški film — 12.15 Seniorski klub — 13.00 Poročila — 17.05 Don Kihot — 17.30 Risanka — 17.55 Guliverjeva potovanja — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Družinska oddaja — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Popevkarica Wencke Myhre na skandinavski turneji — 21.50 Sinhronizacija, pogled za kulise filmske tehnike — 22.10 Razpiti, ameriški film — 23.50 Šah svetovnemu mojstru.

LJUBLJANA

PETEK, 18. 10.: 8.45 TV šoli — 12.30 Poročila — 17.30 Poročila — 17.35 Nepomembno

in pomembno — 17.50 Obiskovalci — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Odpadek - surovina — 19.10 Risanka — 20.05 Desetletje uničevanja — 21.05 Ne prezrite — 21.20 Pesem ptic trnovk — 22.15 Dnevnik — 22.25 Moje telo in moj otrok, amer. film.

SOBOTA, 19. 10.: 8.00 Poročila — 8.05 Pomembno in pomembno — 8.35 Zakaj, zakaj — 8.50 Pedenjžep — 9.05 Miti in legende — 9.20 Moj hrček je zbolel — 9.35 Škrb za potomstvo — 9.50 Afganistanci ne znajo paziti, TV film — 10.20 Norčije v gledališču — 10.50 Računalništvo — 11.15 Desetletje uničevanja — 12.05 Poročila — 14.15 Sedmi kontinent, jugoslovanski mladinski film — 15.40 Poročila — 15.45 Rokomet — 17.00 Kašarka — 18.40 Zgodbe iz življenja rastlin — 19.05 Risanka — 20.00 Najdaljši dan, amer. film — 22.55 Zrcalo tedna — 23.20 Kronika Borštnikovega srečanja — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 20. 10.: 8.30 Živ žav — 9.25 Obiskovalci — 9.55 Življenje brez konca — 11.05 Slovenski ljudski plesi — 11.35 Oddaja za stik z gledalci — 12.00 Pod lipo — 13.30 Poročila — 14.05 Mostovi — 14.40 Pesem ptic trnovk — 15.30 Mozaik kratkega filma — 15.5 Alpe-Jadran, informativna oddaja — 16.20 Poročila — 16.25 Tatči, italijanski film — 17.50 TV kviz — 18.50 Knjiga — 19.05 Risanka — 20.00 Zgodbe iz tovarne — 21.00 Športni pregled — 21.45 Miza - mir, reportaža ob 40-letnici OZN — 22.15 Kronika Borštnikovega srečanja — 23.00 Poročila

PONEDELJEK, 21. 10.: 8.50 TV v šoli — 10.35 Izobraževalna oddaja — 10.55 Velika šolska ura — 12.15 Poročila — 17.30 Poročila — 17.35 Stara železniška postaja — 17.55 Moj sadovnjak spomladi — 18.05 Trgatev — 18.25 Podravskega obzornik — 18.45 Zdrava, mladi — 19.10 Risanka — 20.15 Vedno na poti — 21.05 Aktualno — 21.55 I. Stravinski: Agon, angl. baletna oddaja — 22.25 Dnevnik.

TOREK, 22. 10.: 8.50 TV v šoli — 12.30 Poročila — 16.30 Šolska TV — 17.30 Poročila — 17.35 Poletni festival '85: Landini Cañgart, glasbena oddaja — 18.05 Miti in legende — 18.25 Gorenjski obzornik — 18.40 Periskop — 19.10 Risanka — 20.05 Grgo gre v Pazin, drama — 21.25 Omizje — 23.25 Poročila — 23.30 Kronika Borštnikovega srečanja.

SREDA, 23. 10.: 9.00 Test v šoli — 12.30 Poročila — 17.30 Poročila — 17.35 Prigibče priljubljenih pravljic — 17.50 Norčije v gledališču — 18.25 Zasavski obzornik — 18.40 ščepac širnega sveta — 20.05 Mednarodna obzorja — 20.55 Film tedna: Otrci vojne, argentinski film — 22.45 Dnevnik.

ČETRTEK, 24. 10.: 8.45 Test — 9.00 TV v šoli — 12.00 Poročila — 16.35 Šolska TV — 17.35 Poročila — 17.40 Mladenič in vila — 17.50 Slike v malem: Lidija Osterc — 18.25 Dolenjski obzornik — 18.40 Mozaik kratkega filma — 19.10 Risanka — 20.10 Tednik — 21.10 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.20 Družina Vialhe — 22.20 Dnevnik — 22.35 Retrospektiva domače TV drame — 23.05 Kronika Borštnikovega srečanja.

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroskem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Rupprecht-Strasse 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, teleks 42 20 86 sndk a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

habe, wobei letztere laut Arneitz nach der Türkenzeit ohnehin schon im deutschen Volk aufgegangen seien. Daß der Panslawismus in Österreich an Bedeutung gewinnen konnte, weil die österreichischen Regierungen nach 1867 es nicht zustandebrachten, mit den verschiedenen slawischen Völkern einen Ausgleich zu erzielen, übersieht der Autor — so wird die Ursache zur Wirkung gemacht.

So begrüßenswert der abschließende Appell Arneitz' zur Zusammenarbeit und Versöhnung ist, so dringend soll auch die Forderung erhoben werden, daß eine derartig verfälschte Geschichte nicht zur Argumentationshilfe für deutsch-nationale Zielsetzungen und eine entsprechende Beeinflussung der öffentlichen Meinung durch die Zeitung, die eine solche „historische“ Darstellung abdruckt, verwendet wird. Insofern ist zu bezweifeln, ob die vom Autor erwünschte Zusammenarbeit gelingen kann, wenn der Anteil der Slowenen an der Geschichte Kärntens so stark reduziert wird.

Mag. Monika Miklantz
Dr. Josef Lukan
Mag. Christa Škerjanc
Mag. Manfred Werz
Mag. Dr. Gerd Schindler
Mag. Andreas Roth
Werner Schobel

(alle AHS-Lehrer für Geschichte)

OPOZARJAMO VSE LJUBITELJE SLOVENSKE KNJIGE,

DA SI LAHKO

brezplačno izposojajo
knjige in revije

V SLOVENSKI ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI

s področja vzgoje

Bahar A.: RAZVIJANJE SENZOMOTORIČNIH IN GOVORNIH SPOSOBNOSTI OTROK, priročnik za učitelje — 67 str., ilustr.

Boh K.: OTROCI IN TELEVIZIJA — 76 str. (Knjižnica za starše).

Bohak J.: MLADOST MED STARŠI IN SAMOSTOJNOSTJO, za boljše razumevanje med starši in mladostniki — 159 str.

KADAR IMAMO TEŽAVE PRI VZGOJI — 48 str., ilustr.

Kockerols L.: VERSKA VZGOJA V DRUŽINI — 119 str. (Družinska knjižnica; št. 2).

Košiček M.: STARŠI — NESTARŠI, kako se starši sprevržejo v antistarše — 245 str.

Prodanovič J.: VZGOJITELJI IN STARŠI, prispevek k metodiki sodelovanja s starši v vzgojnovarstveni organizaciji — 152 str., ilustr.

RAZVIJAMO SPOSOBNOSTI PREDŠOLSKEGA OTROKA, 3. dopolnjena izdaja — 261 str., ilustr.

Škerlj T.: NAŠ DOJENČEK IN MI — 60 str., ilustr. (Za družino - dom - okolje).

Valentinčič J.: SODELOVANJE S STARŠI, priročnik za učitelje in vzgojitelje — 86 str. (Izobraževanje ob delu).

SŠK ima svoje prostore v Mladinskem domu, Mikschallee 4 Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbiramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimale.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

Decentna oktobrska proslava

Res decentne (skromne) so bile letošnje prireditve, ki so jih v prejšnjih letih Slovenci oz. demokratični tabor priredili v korist demokratičnejšega vzdušja na Koroškem. Ena izmed manjših, a kvalitetno boljnjih, je bila „decentna oktobrska proslava“ v celovškem uni-clubu, ki sta jo soorganizirala SJ in VSStO. Nad 150 ljudi je navdušeno sledilo sporedu, ki so ga oblikovali že znani avtorji oz. skupine.

V satiričnem prvem delu je nastopil Celovčan Arthur Burz, skupina Kaktus je ponovno predstavila originalne citate iz raznih koroških domovinskih knjig (med drugim so našli tudi pesmico, ki v slovenščini povečuje višjo „kulturnost“ nemških ljudi: „Nam dale so šuevo, da ldi se uo, da šribato znajo. ne v buklah baro. ...“), Velikovčan Erhard Zach je s harmoniko spremljal lastne „domovinske pesmi“ o resničnem miru v deželi, medtem ko je igralec Heino Fischer prebral realne govore koroških politikov, Gerhard Pilgram pa balado,

„der Familie Schober am 10. Oktober.“

Sami govori so bili satira koroških razmer. Spored, ki je trajal do polnoči pa sta sooblikovala tudi kvartet celovškega zbora „Hortus Musicus“ ter na Koroškem zelo priljubljen gradiščansko-hrvaški „Bruji“.

O demokraciji in rjavih potočkih

Turrini pri Joklnu

„O lepoti in dobrem počutju“ v današnjem, jedrskem obdobju je bral 10. oktobra pri Joklnu v Celovcu koroški literat Peter Turrini. Ko so drugi nosili bakle in pogrevali mit o važnosti obrambnih bojev za današnjo svobodo, je Peter Turrini bral „o jeziku, ki se oddaljuje od resničnosti“, kar ima za posledico, da „je mogoče politično nesmiselnost preimenovali v političen razum“. Ko doseže jezik takšno svobodo, je mogoče govoriti o tem, da demokracija preplavlja vsa življenjska področja, kjer se v resnici pretakajo rjavi potočki, je dejal Turrini.

Besedilo, ki ga je Turrini pred leti uporabil kot uvodni referat za simpozij „o lepoti in dobrem počutju“

(pripravila ga je občina Dunaj) obravnava predvsem tudi počutje človeštva v obdobju, v katerem se vse z vsem povezuje in v katerem se mora kultura soočiti z možnostjo hipnega uničenja vsega življenja. V takih časih je lepota pač zasenčena od ljudi kot so to obrambni minister Weinberger, ki hkrati govorijo o potrebi miru in o potrebi podvojitve sredstev za vojaški bidže.

Prav tako pa je branje iz novega dela z naslovom „Arbeidersaga“ bila spodbudljivo in dobra protiutež koroškemu kulturnemu življenju, ki ga ravno okoli 10. oktobra še prevečkrat zasenčijo in dušijo povečevanja rjave perteklosti in pokroviteljstva novim nacionalističnim bratovščinam.

Izkoristili smo 10. oktober za spoznavanje Koroške

Na dan „Abwehrkampfa“ pokriva Celovec megla. Gosta in otožna je, da skoraj „žalostna“. V svoji žalosti skuša prikriti vse, kar se te dni dogaja na Koroškem. S svojo gostoto skuša saj malo preplekati rjavkasto obarvane ceremonije koroškega desetega oktobra in vnesti v zravnane vrste „nakopičenega junaštva“ vsaj nekaj druge barve.

Ta „pouka prosti dan“ smo si izbrali mi, mladi z Mladinskega doma, da bi spoznali nekaj krajev dvojezične Koroške, njih posebnosti in lepote.

Pod vodstvom prof. Pinterja smo se odpeljali na Kostanje, kjer smo si ogledali „Drabosnjakov dom“. O življenju in delovanju Drabosnjaka nam je znal g. Lesjak povedati mnogo zanimivega. Po ogledu Drabosnjakovega doma smo se napotili proti Brnci — ogledali smo si Elan, tovarno smučk.

Višek izleta pa je bil prav gotovo ogled Zahomca, kraja ki je postal svetovno znan predvsem zaradi svetovnih uspehov mladih skakalcev slovenskega porekla — Schnabla, Milloniga in nenazadnje tudi Franca Wiegeleta.

Pri njem doma so nam postregli z dobro domačo maljico, prav lepa hvala!

O navadah, šegah in zgodovini Ziljske doline nam je povedal g. Kriegl mnogo novega. Nadvse pa nas je navdušila njegova zgovornost in samokritičnost, njegov neutrujen in trden značaj ter njegova vera v bodočnost koroških Slovencev.

Vse prehitro je minil čas, neusmiljeno hitro se je vrtil kazalec ure in že smo morali zapustiti Zahomec. Nadalje smo obiskali še zadrugo v Senticu in si kot zaključek izleta ogledali grob padlih partizanov in grob narodnega heroja Tomaža Verdника v Svečah, kjer smo položili šopek rož.

Vsi izmučeni smo zvečer prispeli v Celovec. Kljub utrujenosti pa smo bili veseli in zadovoljni nad izletom.

Zahvaljujemo se organizatorjema ZSO in SPZ za pomoč pri organiziranju in za gmotno podporo, hvala tudi vsem, ki so nas čakali in sprejeli in seveda tudi našemu izvrstnemu vodiču prof. Štefanu Pinterju.

PS: Ob koncu še vprašanje vsem brambovcem, videli smo, da je Koroška res lepa, bila vam je pri srcu. Toda, kje ste bili leta 1938, ko je vkorakal Hitler, zakaj je niste branili z isto vnemo kot leta 1919 in 1920...?

C. V.

Mladina iz

„mischalleejeve številke 4“

Menjava denarja

Stanje v četrtek, 17. oktobra 1985

Za 100 dinarjev dobite	6,25 šil.
Za 100 dinarjev plačate	5,40 šil.
Za 100 lir dobite	1,005 šil.
Za 100 lir plačate	1,085 šil.
Za 100 mark dobite	693,70 šil.
Za 100 mark plačate	710,00 šil.

SAK zmagal - sledi veliki derbi

SVR Lienz - SAK 0:1 (0:1)
Lienz, 500, Fischer.
Gol: Jovičević.

SAK nadaljuje svoj venček zmag. Sicer je bil tokrat nasprotnik Lienz le „tretji od zadaj“, v resnici pa je moštvo znatno boljše kot to izpove uvrstitev na lestvici. To je SAK na igrišču takoj občutil. Zato je Slovenski atletski klub začel tekmo zelo previdno in predvsem taktično pametno. Čakal je v svoji polovici igrišča in postavil elastično obrambno blokad. Domačini so bili prisiljeni povzeti iniciativo, s tem pa so zanemarjali tudi lastno obrambo. Prav to pa je SAK opazil in tudi izkoristil nasprotnikovo slabost. Sredi prvega polčasa je Polanšek izvedel kot, Pihorner je z glavo podaljšal Jovičeviću, ki je žogo poslal vole neubranljivo v desni zg.

kot. Izredno lep gol je bil in SAK je vodil 1:0! Moštvo iz zgornje Koroške je v drugem polčasu zaigralo še bolj napadalno. Slovenska enajsterica pa se je branila uspešno. Vratar Rauscher zasluži posebno pohvalo, ker je z neverjetnimi refleksi nekajkrat obvaroval SAK pred zadetkom, toda tudi boginja sreče se je ta dan smehljala sakovcem.

Toda kljub stalnemu pritisku zgornjih Korošcev so znali biti večkrat nevarni tudi Velik, Pihorner, Rataj, Jovičević in Polanšek. Redke protinapade so izvedli premišljeno in malodane dosegli drugi gol. Dve minuti pred koncem pa je zmago še enkrat rešil golman Albin Rauscher, ko je preprečil „stodstotno“ priložnost domačinov. Šele po teh „groznicah sekundah“ je bila senacionalna zmaga perfektna. Po lanskih rezultatih (0:0 in 0:1) tudi

letos SAK v Lienzu ni bil premagan, niti v Lienzu ni dobil gola! Postava: Rauscher; Sadjak, Stern, Kreutz, Lampichler; Jovičević, Jagodič, Velik, Polanšek; Pihorner,

Bo Trg z Oblakom spet zmagal?

Ne bo trajalo dolgo pa bo zmaga z Lienzom spet „lanski sneg“. Vsi navijači in nogometaši namreč že mislijo na nedeljski derbi z vodilnim iz Trga (Feldkirchen/Wigo). Odborniki Slovenskega atletskega kluba pričakujejo krepko podporo navijačev, da bodo igralci imeli čudovito vzdušje ob spozdanju leta.

Pridite in ogledite si režiserja Branka Oblaka, ki bo nastopil v nasprotnem moštvu in preko katerega se razvijajo — običajno — vsi napadi moštva iz Trga. Ali bo tudi tokrat tako?

Prvi razred

Skupina C: Bilčovs je na 3. mestu (za Wietersdorfom in Vetrinjem). V zadnji igri si je Bilčovs z rezultatom 3:3 z Gospo sveto moral deliti točki. Oberglan in Kotmara vas (sedaj 4. in 5. mesto) sta dosegla isti rezultat.

Skupina D: Metlova - Lavamünd 1:0; Pokrče - Globasnica 0:4; Zitara vas - Sentspavel 2:0; Klopinsko jezero - Sinča vas 1:3; Frantschach - Zelezna Kapla 2:1.

Nogomet „Zarje“

Novo področje delovanja so odkrili člani Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ v Zelezni Kapli. Prejšnji leden so se na nogometnem polju pomerili z moštvo kavarne „Cafe Lotte“. Trenerja Ludvik in Tomi sta se po številnih pripravah odločila seveda za svoji najboljši postavi. Z rezultatom 5:2 je moštvo „Lotte“ premagalo nogometaše „Zarje“. Tekma se je odvijala zelo športno, kar je tudi zasluga sodnika Hugo-ta, kol tudi ravnovesja obeh tabborov navijačev, ki so prišli v ogromnem številu. Gledalci so bili precej zadovoljni, saj so igralci bili kondicijsko močni. Še več takšnih tekem potrebujemo, so dejali.

Za SPD „Zarja“ so igrali: Jožef Oraže, Marjan Mikl, Albert Rozman, Robert Venek, Tomi Ošina, Mika Travnik (Andi Ošina), Folti Smrtnik, Ciril Oraže (Erich Mikl), Marjan Oraže, Franc Jožef Smrtnik, Štefi Pavlič. T. + S.

Dve razstavi - dva svetova

Ena povečuje — druga obsoja vojno

Ravno za mednarodno leto mladine se je celovška mestna uprava odločila predstaviti v „Hiši mladine“ razstavo, ki povečuje prostovoljne strelce iz prve svetovne vojne. Razstava je bila na ogled v dnevih nacionalističnih 10. oktobrskih proslav in je v bistvu povečevanje vojne, saj je že naslov razstave „Und kommt der Feind ins Land herein...“ dal slutiti, da je razstava podobno sestavljena kot istoimenska knjiga (podobno našteva vojaške spopade, posredno hvali cesarja itd.), ki hkrati povečuje nemškonalistične kroge z Južnega Tirolskega. Koroški sekretariat mladinskih prenočišč (Jugendherbergverband) je odločno protestiral proti razstavi in poudaril, da povezanosti z domovino danes ni mogoče dokazovati z orožjem in vojno, temveč predvsem z mirovno vzgojo in z upoštevanjem in izpolnjevanjem človekovih pravic.

Razstava, ki je nasprotno obtožba vojne, pa je trenutno na ogled v prostorih avle celovške univerze. Pod naslovom „Bilder vom Krieg. Eine Anklage“ sta dva reporterja zahodnonemške revije „der Stern“ sestavila slike, ki so nastale v vojnah zadnjih 130 let. Razstava ne daje samo pregleda o „enostavnih morijih“ v vojnah prejšnjega stoletja, slike obtožujejo vedno „modernejši“ in vsestranski način vojnega uničevanja in so hkrati pretresljiv dokument individualnega trpljenja v našem obdobju svetovnih in lokalnih vojn.

SAH SAH SAH SAH SAH SAH SAH

SV Eitweg — SŠZ Cartrans 5,2 : 3,5

Prvo moštvo šahovskega društva Slovenske športne zveze je na prvi poti: v soboto so slovenski šahisti na tujem premagali ekipo Eitwega s tesnim rezultatom 3,5 : 2,5. SV Eitweg je bil lani prvak v tretjem razredu in šteje gotovo med najmočnejša moštva v drugem razredu-vzhod. Maščevalo pa se je, da SŠZ ni imela pripravljenega rezervnega igralca, ki bi nadomestil Branka Kolterja, ki zaradi nenadne bolezni ni mogel nastopiti. Šele v zadnjem trenutku se je ekipi pridružil Robert Hedenik.

Postava: Gaug H. - Gallob 0:1, Waldmann - Živkovič remi, Koschel - Rulitz 0:1, Weber - Ferm remi, Leopold - Lukan remi, Gaug E. - Hedenik 1:0.

Wietersdorf in SCA sta tokrat zmagala (z istim rezultatom kot SŠZ). BSG Raiffeisen pa je že drugič zaporedoma slavil s 6:0! Na lestvici vodi Raiffeisen (16 točk) pred Gospo Sveto (13), ki je premagala Trg IV s 5:1. Tretji do četrti sta SŠZ I/Cartrans in SCA Sentsvid III (oba 11,5).

DVOBOJ PORTOROŽ - SŠZ

Pred štirinajstimi dnevi je osem slovenskih šahistov z raznih koroških klubov nastopilo pod pokroviteljstvom Slovenske športne zveze v Portorožu v okviru tamkajšnega občinskega praznika proti osmim šahistom Primorske šahovske zveze. Dvoboje je končal z jasno zmago gostiteljev (Portorož/Piran - SŠZ Celovec 5,2 : 2,5). Tako so igrali naši šahisti: MK Deisinger 0, Perko 1, Živkovič remi, Štiranovič 0, Ferm remi, dr. Weber 0, Pack 0, Gasser remi. Na hitropoteznem turnirju s štirinajstimi udeleženci je postal Deisinger drugi, Perko pa šesti.

ZGORNJA LIGA

Na prvi deski srečanja ASK Celovec II - Post SV II sta se v soboto pomerila mojstrska kandidata Guido Kaspret in Jurij Deisinger. Prepričljivo je trener in mentor slovenskih šahistov dobil to partijo in Kaspretu tudi prednost stotih Elo-točk ni pomagala (2318 — 2213). Končni izid je gasil 6:2 za Pošo. F. R.

SAH SAH SAH SAH SAH SAH SAH

Obervellach poražen

49 tekem zapored je bilo moštvo iz Obervellacha brez poraza. Sedaj, da so hoteli praznovati jubilej, pa jih je v 50. kolu premagal Trschen z 2:0. Sosed iz Dravske doline je s tem Trgu pomagal, da po zmagi nad Sentvidom (4:0) pred Obervellachom prevzame prvo mesto v Koroški ligi.

Zanimiv dvoboj se razvija za tretje mesto. SAK in Matri sta oba triumfirala v gosteh (0:1 v Lienzu, Matri 2:3 v Pliberku). Na 5. mestu sledijo Breže, ki so premagale PSV/ASK z 1:0. Najvišjo zmago kola je slavil Magdalen: kar 5:0 proti Mostiču! Z edinim neodločenim rezultatom sta se ločila WAC in Šmohor (1:1).

KOROŠKA LIGA

1. Trg (Feldkirchen/Wigo)	9 7 1 1 36:12 15
2. Obervellach	9 6 2 1 17:9 14
3. Slov. atletski klub	9 5 3 1 16:8 13
4. Matri	9 6 1 2 19:12 13
5. Breže (Friesach)	9 4 3 1 9:5 11

NOGOMETNI TERMINI

Koroška liga

● v nedeljo 20. 10. 1985
15.00 SAK : Trg (Feldkirchen)

Vzhodna podliga

● v nedeljo 20. 10. 1985
14.30 Sele/Obir : Treibach
15.00 Borovlje : Šmihel

Vzhodna podliga

Zdaj je na vrhu ATSV Wolfsberg, prvič v letošnji sezoni. Treibach je sicer zmagal, a ima slabše razmerje golov. Enako število točk kot prvi dve moštvi ima tudi drugo moštvo iz Labotske doline, namreč Šentandraž. Po dolgem sta točkovala tudi slovenska predstavnika.. ASKŠ Šmihel je na domačem terenu osvojil točko, DSG Sele/Obir pa je na tujem slavil prvo zmago in sedaj upravičeno spet upa.

Rezultati 10. kola: Ruda - Wolfsberg 2:5 (0:2); Treibach - Borovlje 2:1 (0:1); St. Leonhard - Šentandraž 2:2 (0:1); Weitensfeld - KAC 1:0 (1:0); Šmihel : ASV 0:0; Velikovec - Dobrla vas 0:0; Vrba - DSG Sele/Obir 2:4 (0:2).

Bravo Selani!

To je bila druga sezonska zmaga, ki je bila še kako potrebna in predodločilna v borbi za obstoj v ligi. Resda eksplodiral je ta dan nekdanji golgeter SAK-a Martin Hobel. Ze dolgo ni bil tako razpoložen, kot tokrat: s tremi goli (!) je opravil levji delež za zmago Selanov, za četrti gol pa je poskrbel Nanti Travnik. Uspeh Selanov se je vrnil v najbolj ugodnem psihološkem trenutku, kajti konkurent iz Vrbe je sam ogrožen in se tudi bori za obstoj v podligi. Selani imajo sedaj pet točk, Vrba, Šmihel in Velikovec pa po šest točk. Dve izmed teh štirih moštev bosta morali konec sezone zapustiti ligo; upajmo, ne slovenski. Situacija na

lestvici je zapletena, toda z omenjeno zmago so Selani precej izboljšali položaj, ob ponovnem uspehu, bi gotovo že oddali nevhvaležno zadnje mesto. Torej naprej tako.

ASKŠ Šmihel - ASV 0:0

Po dveh porazih so Šmihelčani končno osvojili spet točko. Tako jih imajo na kontu šest in ranžarajo na dvanajstem mestu. Annabichl je remiziral še šestič, njegova igra pa je bila v redkih protinapadih sila nevarna. Rezultat odgovorja poteku igre. Šmihelčani so bili v stalni terenski premoči in Celovčani nevarnejši pred golom. Bilanca šmihelških nogometašev: ena zmaga, štiri remiji in pet porazov.

Berite in širite

Slovenski
VESTNIK